Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 54 (8294). | 14 март, 1984 йил ● | ЧОРШАНБА | ● Баҳоси 3 тийин.

АЗИЗ ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

Далаларни экишга тайёрлашда ўтган йили бегона ўт босган майдонларга алоҳида эътибор берингиз ● Техниканинг созлигини айни кунларда синчиклаб кўздан кечиринг ● Ҳар бир хўжаликда етарли миқдорда сара уруғ жамғариб қўяйлик.

21 АПРЕЛЬ—КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ТАШАББУСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ!

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнат коллективларида москваликларнинг 21 апрелда В. И. Ленин туғилган куннинг 114 йиллигига бағишланган Коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббуси кенг миқёсда қўллаб-қувватланди. Шаҳар корхоналари ва қурилишларида йиғилиш ва митинглар ўтказилмоқда. Уларнинг қатнашчилари улуғ почин анъаналарига астойдил содиқ эканликларини билдирмоқдалар.

Октябрь Революцияси номидаги Тошкент тепловоз ремонт заводининг меҳнатчилари москваликларнинг ташаббусини биринчилар қатори маъқулладилар. 13 март куни корхонанинг электр аппаратлар цехида кўп кишилик митинг бўлди. Қуюв цехининг катта мастери А. Б. Юсупов сўз олди.

— Шонли революцион ва меҳнат анъаналари соҳиби бўлган корхонамиз коллективи Коммунистик шанбаликларда ҳар йили фаол қатнашиб келмоқда,— деди у.— Мен ишлаб турган цех меҳнатчилари бу йил ҳам тўла составда коммунистик меҳнат байрамига чиқиб, юксак унумдорликка эришишга қарор бердилар. Биз совет халқининг бахт-саодати йўлида бепул ишлаш билан улуғ коммунистик идеалларга содиқлигимизни яна бир бор намойиш қиламиз.

Митингда сўзга чиққан электр слесарлар бригадири Н. М. Железнов, слесарь-электрик В. А. Холин, завод бош инженери И. А. Бобров ва бошқалар ўз ўртоқларини В. И. Ленин туғилган кунини зарбдор меҳнат билан нишонлашга чақирдилар.

Якдиллик билан қабул этилган резолюцияда айтилишича корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ленинча Коммунистик шанбаликка якдиллик билан чиқиб, смена топшириқларини ошириб бажарадилар.

21 апрелда тортувчи электр двигателларининг 6 комплекти, битта дизель, олти жуфт ғилдирак ремонт қилинади, икки мингтадан кўпроқ тормоз колодкаси тайёрланади, 20 тонна пўлат қуйма эритилади. «Қизил шанбалик» куни ҳаммаси бўлиб 67 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Шу йўл билан ҳосил бўлган маблағни шанбалик фондига ўтказишга қарор қилинди.

«Ташсельмаш» заводининг цехларида москваликларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлашга бағишланган митинглар бўлиб ўтди. Уларда сўзга чиққан кишилар машинасозларнинг ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажаришга, қишлоқ меҳнатчиларини пухта техника билан таъминлашга кўпроқ ҳисса қўшишга астойдил интилаётганликлари тўғрисида гапирдилар. КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль Пленумининг якунлари ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун коллектив бошлаган курашни янада кучайтирди, деб таъкидлашди нотиқлар. Ташсельмашчилар, дейилади цехларнинг коллективлари қабул қилган резолюцияларда, партия қарорларига амал қилиб, шанбаликка тайёргарлик кунларида резервларни ижодий тарзда излашни кучайтирадилар, коммунистик меҳнат байрамини юксак даражада ўтказадилар, шу кун учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажарадилар.

(ЎзТАГ).

БУЮК ПОЧИН АНЪАНАЛАРИГА САДОҚАТ

12 март куни Тошкент кўн-галантерея ва спорт моллари ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективида кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Митинг қатнашчилари тошкентликлар барча совет халқи билан биргаликда партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини муваффақиятли амалга оширишга қатъий аҳд қилганликларини таъкидладилар.

Бичиқчи К. Рустамова, цех мастери М. Юнусова ва сўзга чиққан бошқа кишилар ўзлари меҳнат қилаётган цехларнинг коллективлари Коммунистик шанбаликка тўла составда чиқиб, шу куни рекорд иш унумига эришажакларини айтдилар. Бирлашмада шанбаликка 2 минг 150 киши чиқади, уларнинг кўпчилиги ўз иш жойларида меҳнат қиладилар. Шу куни 110 минг сўмлик маҳсулот, шу жумладан тежалган материаллардан 80 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилади. Ишлаб топилган маблағни шанбалик фондига ўтказишга қарор қилинди. Корхонага туташиб кетган территорияни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан катта ҳажмдаги ишларни бажариш ҳам мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

ҒАЛАБА районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозининг «Дўстлик» участкаси меҳнаткашлари бу йил пахта ҳосилдорлигини 44 центнерга етказиш мажбуриятини олишган. Бунинг учун чигитни қулай муддатларда тез ва сифатли экиб олишга пухта тайёргарлик кўриб қўйилди. Суратларда: (ўнгда) бўлим бошқарувчиси Х. Ғуломов ишчилар билан биргаликда уруғлик чигит сифатини кўздан кечирмоқда; (чапда) тайёрлик чизиғига қўйилган экиш агрегатлари.

В. Портнов фотолари.

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

● КОММУНИСТ Комил Қўлдошев етакчилик қилаётган 11-бригада Коммунистик районидаги Свердлов номли колхозда илғор коллективлардан ҳисобланади. Бригада аъзолари ўтган йили мавжуд 76 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил олишди. Бу йил эса улар ҳосилдорликни 45 центнерданга етказишмоқчи.

Айни кунларда мазкур бригада далаларида янги ҳосил учун мустаҳкам замин яратилаяпти. Барча экин майдонлари сифатли шудгорлаб қўйилди. Далаларга ўғит чиқариш ишлари қизғин давом этяпти. Булардан ташқари, бригадага биркитилган ҳамма турдаги техника ва механизмлар ҳам сифатли созланган. Уларга турли хил мослама ва механизмлар тиркалиб, дала ишларига тахт ҳолга келтирилган. Бу ишларни амалга оширишда бригада аъзоларидан Эркин Эргашев, Малик Тайлибоев, Рашид Тўйчиев, механизаторлардан Эрон Исоқов, Абдулла Аблашимовлар бошқаларга намуна бўлишаяпти.

З. ТОЖИБОЕВ.

БИР КУНДА УЧ КУНЛИК НОРМА

Об-ҳаво қийин келган бу йилги шароитда меҳнаткашларни кўкламги дала ишларига сафарбар этиш юзасидан Чиноз райони хўжаликлари тажрибасидан

МАРТ ойининг биринчи ўн кунлиги ҳам ёғин-сочинли келди. Оқибатда далаларни экишга тайёрлаш кечикяпти. Бироқ деҳқон шошилмоқда. Чунки у ҳозирги ҳар бир дақиқадан, об-ҳавонинг ғанимат келган ҳар бир кунидан унумли фойдаланиб, ерга уруғни бир кун бўлса-да, эрта қадаса, кузда баракали ҳосил олишини яхши билади. Шу боисдан долзарб ҳисобланган ҳозирги паллада Чиноз районининг миришкор деҳқонлари зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бир кунда уч кунлик нормани бажарамиз, шиори ўртага ташланган. Ана шу шиор асосида меҳнат қилаётган азамат пахтакорлар, боғбону-соҳибкорлар, ишчи-хизматчилар баҳорги юмушларни пухта бажариш билан бирга экиш мавсумига ҳам қизғин тайёргарлик кўришяпти. Чигитни қисқа фурсатда сифатли экиб, табиий намга ундириб олиш учун бутун куч ва имкониятларини, тажрибаларини ишга солмоқдалар.

Яқинда район партия комитетининг бюросида РАПО советининг экин-тикин ишларини уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган тадбирлари маъқулланди. Тадбирда барча майдонларга чигитни 50—60 иш соатида экиб олиш учун амалга оширилиши лозим бўлган ишлар аниқ-равшан режаланган.

Ҳозиргача 178 та сеялка, 217 та культиватор, 33 та ерни текисловчи механизмлар ва экин-тикин ишларида қўлланилувчи барча турдаги тракторлар старт чизиғига келтириб қўйилган. Оқава сувларидан унумли фойдаланиш учун эса 148 та насос қурилмалари ремонтдан чиқарилди. 500 тоннадан зиёд чигит, 75 тонна макка, 25 тонна беда уруғликлари ғамлаб қўйилди.

Баҳорги дала ишларининг тез ва соз ўтказилишига район саноат, қурилиш ташкилотлари ишчи-хизматчиларини ҳам жалб этиш кўзда тутиляпти. Ўроқ ва болға иттифоқига содиқ бўлган ишчилар ўз ташкилотлари оталиғидаги хўжалик деҳқонларига ана шу долзарб паллада техника билан, ўзларининг ғайрат-шижоатлари билан яқиндан ёрдам беришади. Улар ўтказиладиган шанбалик ва якшанбаликларда энг юксак меҳнат унумдорлигига эришишади.

Албатта, далаларда иш қизиган пайтда меҳнаткашларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, уларни иссиқ овқат билан таъминлаш чоралари ҳам кўрилляпти. Ҳозир мавжуд 100 дан зиёд дала шийпонлари ремонтдан чиқарилиб, жиҳозланди. Радио, телевизорлар келтириб қўйилди. Уларда иссиқ овқат ташкил этиш йўлга қўйилди. Буни Навоий номли колхоз пахтакорларининг ишлари мисолида яққол кўриш мумкин.

КЎКЛАМГИ ЭКИШГА ТАЙЁРМИСИЗ?

Бу хўжалик меҳнаткашлари ўтган йил якунларига кўра республика социалистик мусобақаси ғолиби бўлишди.

— Ўтган йил табиат инжиқликларига тадбиркорлигимиз, тинимсиз меҳнатимизни қарши қўйдик. Бу эса ютуқлар гарови бўлди, — дейди колхоз раиси Х. Акромов. — Мавжуд 775 гектар майдондан пландаги 35,6 центнер ўрнига 40 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, зиммамиздаги юксак мажбуриятимизни ҳам шараф билан уддаладик. Албатта, деҳқонлар учун синов даврига айланган бу мавсумда муваффақият ўз-ўзидан қўлга киритилмади. Сув тақчиллигига қарши кураш олдимизда турган энг муҳим вазифалардан бири бўлди. Шунинг учун ҳам оқова сувларидан самарали фойдаланишни яхши йўлга қўйдик. Хўжаликда 7 та насос ўрнатилди. Сувчилар кўпайтирилиб, уларнинг сони 65 кишидан 80 кишига етказилди. Уларнинг иш сифатини, сувдан тежаб-тергаб фойдаланишни таъминлаш мақсадида моддий манфаатдорликларини оширдик. Ҳар гектар суғориладиган ерга 10 сўм ўрнига 14 сўмдан ҳақ тўланди.

Ғўза парвариши даврида экинларни шарбат усулида суғориш ишлари ҳам яхши натижа берди. Бунда биринчидан, ғўзаларнинг бақувват, серҳосил бўлиб ўсиши таъминланса, иккинчидан, эса ерда узоқ вақт намликни сақлаш имкони туғилди. Ана шу ишлар учун 10 та цистернали трактор ва автомашиналар ажратдик. Улар ўзаро социалистик мусобақа асосида юксак унум билан ишлатилди.

Аксарият хўжаликларда ёз ойида бегона ўтларнинг кўпайиб кетгани қийинчиликлар туғдирди. Бу пайтда биз ғўзани культивация қилувчи механизаторларга биттадан колхозчини бириктириб қўйдик. Бу кишилар трактор ортидан юриб, кўп йиллик ўт илдизларини териш билан шуғулланишди. Натижада далаларимизда бегона ўтлар кескин камайди. Колхозчиларга эса ана шу бажарган ишлари учун алоҳида тартибда ҳақ тўланди.

Дефолиацияни табақалаштирилган усулда ўтказдик. Бунда ҳар гектар ер алоҳида ҳисобга олинди. Яъни тўртта ОВХ пуркагичлари ҳар туп ғўзада 4—5 тадан кўсак очилган майдонларда ишлатилди. Ғўзаси ривожланишдан орқада қолган майдонларда эса дефолиация ишларини ўтказиш кечикиброқ амалга оширилди. Терим машиналари ҳам худди ана шу тартибда ишга туширилди. Бунинг оқибатида биз ҳосилни неснобуд қилмасдан йиғиб-териб олишга эришдик. 16 та терим агрегатида жами пахтанинг 2200 тоннадан ортиғи йиғиштириб олинди. «Оқ олтин»нинг 80 проценти биринчи сортларга топширилди.

Биз Р. Мирусмонов, М. Маннонов, Й. Мушкалов, О. Юнусов, Р. Қосимов, Й. Абдураҳмонов ва М. Зокиров каби механизатор ва сувчиларимиз меҳнатидан, айниқса, мамнунмиз.

Хўжалигимизда мавжуд 13 та пахтачилик бригадасининг ҳаммаси ягона наряд асосида ишлашга ўтган. Бу эса ютуқларимизнинг энг муҳим омилларидан бўлаяпти. Ўтган йил якунига кўра колхозда 730 минг сўм соф даромад олинди. Колхозчилар меҳнат ҳақларининг ҳар сўмига қўшимча 1 сўм 66 тийиндан пул олишди. Ёки уларнинг бир иш куни қиймати 8 сўм 67 тийинданга тўғри келди. Бригада пудрати асосида ишлашга хўжаликда биринчилар қатори ўтган Ў. Акромов бошлиқ бригада коллективи ўтган йили энг юксак натижага эришди. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 55 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, бир сўмларига 2 сўм 55 тийиндан қўшимча ҳақ олишди. Ҳар гектар ердан 45,3 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишга эришган А. Акромов, ҳар гектар ер ҳисобига 40,2 центнердан ҳосил кўтарган А. Собиров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам ўтган йили мўмай даромад олинди.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми қарорлари, шунингдек, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил февраль Пленумидаги нутқидан келиб чиқадиган қоида ва хулосалар асосида иш юритаётган хўжалигимиз миришкорлари бу йил ҳам 40 центнерлик марра учун кураш бошлашган. Биз ўтган йилнинг ўнинчи декабридаёқ ҳар гектар ер ҳисобига 300 килограммдан минерал ўғитлар солиб, шудгорлашни тугатганмиз. Кучсизланиб қолган 50 гектар майдоннинг ҳар гектарига эса 25—30 тоннадан маҳаллий ўғит чиқардик. Ҳозир 8 бульдозер ерларни жорий текислаш ишлари билан банд. 14 экипаж чигит экишга шай бўлиб турибди. Барча трактор ва механизмлар старт чизиғига келтирилган. Айни пайтда бир кунда уч кунлик нормани бажариш учун курашаётган хўжалигимиз аъзолари юбилей йилини ҳам улкан меҳнат зафарлари билан якунлаш учун астойдил ҳаракат қилишаяпти.

Биз шу куни райондаги бошқа хўжаликларда ҳам бўлдик. Ҳамма ерда айни кунлардаги мураккаб об-ҳаво шароитида ҳам меҳнаткашларни баҳорги дала ишларини уюшқоқлик билан ўтказишга сафарбар этиш юзасидан катта ташкилотчилик ишлари олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Чинозликларнинг бу тажрибаларидан ўрнак олса арзийди.

Қ. КАРИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими лекторлар группаси Тошкент область ва Тошкент шаҳар партия комитетларининг меҳнаткашларнинг аҳлоқий тарбияси масалалари бўйича лекция пропагандаси олиб борадиган штатсиз лекторларининг зонал семинарини ўтказди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими лекторлар группасининг раҳбари М. Д. Подлипский семинарни очиб, «КПСС Марказий Комитетининг июнь ва декабрь (1983 йил), февраль (1984 йил) Пленумлари қарорлари асосида лекция пропагандаси самарадорлигини оширишнинг актуал проблемалари тўғрисида» доклад қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг лекторлари Р. Назарова, Ж. Жумаев, республикамизнинг таниқли олимлари — фалсафа фанлари докторлари, профессорлар Х. Пўлатов, Ю. Жумабоев, А. Абдусамедов, В. Бикрискийлар меҳнаткашларнинг аҳлоқий тарбиясини янада яхшилаш масалаларига тўхталдилар.

Калинин район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири Х. Малилов, Чилонзор район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири А. Сулаймонхўжаев, Чирчиқ шаҳридаги 45-мактаб ташкилотчиси О. Паримузовалар совет кишилари маънавий қиёфасини шакллантириш масалалари бўйича лекция пропагандасини ташкил қилиш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Семинарда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев нутқ сўзлади.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДА

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

● СОЮЗНИХИ марказий тажриба базасининг чорвадорлари бўрдоқига боқилаётган моллар вазнини ошириш ва уларни семиртириш муддатларини қисқартиришда яхши натижаларга эришаётирлар. Бўрдоқибоқарлар бу йил давлатга 45 тонна гўшт топширишни планлаштирган эдилар. Шу кунгача қабул пунктларига 27,5 тонна гўшт етказиб берилиб, ярим йиллик план муддатидан илгари, ортиғи билан бажарилди.

Албатта, бундай муваффақиятга ўтган йили мўл озуқа запаси жамланганлиги, узоқ чўзилган қишнинг совуқ кунларида ҳам моллар тўлиқ рацион асосида боқилаётганлиги туфайли эришилаяпти. Ойниса, К. Болтабоева ва А. Бўрибеков сингари молбоқарлар парваришлаган қорамолларнинг ўртача тирик вазни 600 килограммданга яқин келди. Улар молбоқарлар ўртасида ўтказаётган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишаяпти.

ОҚОВА СУВЛАР ИСРОФ БЎЛМАЙДИ

● ЎТГАН йилги сув тақчиллигига қарши курашда район суғориш тармоқлари бошқармаси ходимларининг амалга оширган ишлари яхши натижалар берди. Хўжаликлардаги баланд ерларга ҳар секундда 3400 литрдан сув чиқара оладиган жами насослар тўла қувват билан ишлатилди. Бу эса деҳқонлар юмушини енгиллаштирди. Айни кунларда бошқармада мазкур йил учун аниқ тадбирлар белгиланган. Шунга асосан районда қўшимча равишда яна 28 та насос ўрнатилади. Бу эса оқова сувларидан такрор фойдаланиш имконини беради.

ҲОСИЛДОРЛИК ОРТАДИ

● Р. МУСАМУҲАМЕДОВ номли совхознинг У. Байсенова бошлиқ узумчилик бригадаси аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан белгиланганидан 19 центнердан кўп ҳосил олишган эди. Бригада коллективи 1984 йил ҳосили учун ҳам мустаҳкам замин ҳозирлашяпти. Бу йил улар ҳар гектар ердан 250 центнердан узум олишни мўлжаллашяпти. Ҳозир бригадада мавжуд 53 гектар токзорнинг қатор оралари чуқур ҳайдалиб, ўғитланди. Яхоб сувига қондирилди. Шунингдек токзорларни тартибга келтириш ишлари намунали олиб борилмоқда.

К. ЙЎЛДОШЕВ,
Қ. ҒУЛОМОВ.

СЎНГГИ СОАТДА

ЛИССАБОН

Португалиядаги юзлаб прогрессив арбоблар — ҳарбийлар, касаба союзларининг раҳбарлари, сиёсий арбоблар, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органларининг вакиллари, парламент депутатлари мамлакат халқига мурожаат қилиб, уларни 1974 йил апрель революциясининг ўн йиллиги байрамида кенг кўламда иштирок этишга чақирдилар.

Португалиянинг собиқ бош министри генерал Вашку Гонсалвиш шу муносабат билан Лиссабон яқинидаги шаҳарчада ўтказилган йиғилишда сўзга чиқиб, «25 апрель революциясини шарафлаш демократия ва тараққиётни ҳимоя қилиш ишида, португал халқининг порлоқ келажаги учун курашда муҳим босқич бўлиб қолиши керак» деб уқтирди.

ДАМАШҚ

Босиб олинган араб территорияларида Исроил босқинчиларига оммавий қаршилик ҳаракати кучайиб бормоқда. Ғазо шаҳрида Исроил ҳарбий соқчиларига ҳужум қилинди. Балата аҳоли пунктида босқинчи газандалар билан Исроил оккупациясига қарши норозилик намойиши қатнашчилари ўртасида тўқнашувлар бўлди. Босқинчи маъмурлар, деб хабар қилади САНА агентлиги, қуролсиз намойишчиларга қарата ўт очдилар. Бир неча ўнлаб киши жиддий жароҳатланди. Намойиш қатнашчилари орасида кўп киши қамоққа олинди.

ВАШИНГТОН

АҚШ Марказий Америка ишларига аралашишни кенгайтириш ниятидадир. Президент Рейган бугун Оқ уйда Коста Рика ташқи ишлар министри Карлос Гутьеррес ва Гондурас ташқи ишлар министри Эдгардо Пас Барника билан бўлиб ўтган учрашув вақтида тегишли ваъдаларни берди.

Гондурас вакили айтган гаплар биринчи навбатда АҚШнинг ҳарбий кучларини активлаштириш тўғрисида гап борганлигини тасдиқлайди. Ҳозир Гондурас Американинг регионидаги плацдармларидан бири бўлиб қолмоқда. Э. Пас Барниканинг сўзларига кўра, Гондурасда «АҚШ ҳарбий кучларининг бўлиши ниҳоятда зарур» эмиш. Министр Америка—Гондурас ҳарбий «ҳамкорлиги»нинг тиғи қўшни Никарагуага қарши қаратилганлигини равшан шама қилди.

ЖАКАРТА

Индонезия ташқи ишлар министри М. Кусумаатмажа Вьетнам ташқи ишлар министри Нгуен Ко Тхат билан бу ерда бўлиб ўтган учрашувлар ва музокараларни «фойдали ҳамда самарали» деб атади. Вьетнам министри ҳам ана шу музокараларни «жуда фойдали» деб баҳолади.

ВСР ташқи ишлар министри уч кунлик расмий визит билан Индонезия пойтахтига келган. Бугун у Индонезия президенти Сухарто ва М. Кусумаатмажа билан учрашди.

Маслаҳатлашувлар чоғида икки томонлама муносабатлар, шунингдек халқаро ва регионал проблемалар муҳокама этилди, деди Индонезия ташқи ишлар министри. У томонлар Жануби-Шарқий Осиё давлатлари дуч келаётган проблемаларга доир ўз позицияларини тушунтириб берганликларини, шундай маслаҳатлашувлар давом эттирилишини ёқлаб чиққанликларини қайд этди.

КОНАКРИ

Ғарбий Африка мамлакатлари иқтисодий ҳамжамияти (ЭКОВАС) хотин-қизлар уюшмасининг таъсис конференцияси Гвинея пойтахтида ўз ишини бошлади.

ЭКОВАС доирасида хотин-қизлар ташкилотининг тузилиши регион давлатларини социал-иқтисодий ривожлантириш жараёнида хотин-қизларнинг активлигини кучайтириш имконини беради, деди учрашувни очиш маросимида Гвинея Демократик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Гвинея хотин-қизлари революцион иттифоқи миллий комитетининг бош секретари Мариама Соу.

(ТАСС, 13 март).

ЁШЛАР ҚИШЛОҚДА КАТТА КУЧ

Ҳар йил кўкламда ёш қишлоқ хўжалик ходимларининг область слётини ўтказиш анъанага айланган. Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрида бўлиб ўтган навбатдаги слётда областимизнинг пахтакор, чорвадор сабзавоткор ва маккажўхорикор комсомол-ёшлар бригадаларининг энг илғор намоёндалари, ветеран мураббийлар, партия, совет ва касаба союз ходимлари иштирок этдилар. Улар ўтган йил якунлари, қўлга киритилган муваффақиятлар, йўл қўйилган камчиликлар ва бу йилги катта режалар ҳақида батафсил суҳбатлашиб олдилар.

Ўтган йили қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида катта қийинчиликларга дуч келинди. Лекин устозлар ўгити ва маслаҳатларига амал қилган ёш пахтакор, соҳибкор ва чорвадорлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларни шараф билан адо этдилар. Ватанга 444 минг тонна Тошкент пахтаси тортиқ этилди. Бу катта хирмонни уйишда областда ташкил этилган 325 та пахтачилик комсомол-ёшлар бригадаси фаол иштирок этди. Шу жумладан 219 ёшлар коллективи гектаридан 40 центнердан ошириб ҳосил олди.

Слётда сўзга чиққан область партия комитетининг секретари М. Қодиров ўз нутқида бу рақамларни алоҳида қайд этди.

Областимизда бугунги кунда 1700 ёш механизатор бор. Пахта йиғим-терими мавсумида йигит-қизлардан, ҳашарчи ёшлардан 575 та зарбдор комсомол-ёшлар отряди ташкил қилинди. Улар мавсумда зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилдилар. Ёшларимиз кучи билан 250 минг тонна пахта териб олинди. Бу катта кўрсаткичдир.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг Э. Очилов, Бўка районидаги Тимирязев номли колхознинг Б. Раҳмонов, Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг А. Ҳамроқулов, Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг И. Хўжакаев бошлиқ бригадалари эришган ютуқлар слётда мамнуният билан таъкидланди. Улар ҳар гектар ердан 50—60 центнердан «оқ олтин» етиштирдилар.

Чорвачилик ёшлар оталигидадир. 1984 йилнинг дастлабки ойларидаёқ Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти базасида ташкил қилинган «Чорвадор» курсларида 200 дан ортиқ йигит-қиз ўз малакасини оширди. Кейинги уч йил ичида эса область комсомол комитетининг йўлланмаси билан 2,5 минг йигит-қиз чорвачиликда ишлаш учун юборилди. Улар ҳозир колхоз ва совхозларимизда самарали меҳнат қилмоқдалар.

Слёт қатнашчилари область комсомол комитетининг биринчи секретари М. Маҳмудовнинг докладини тингладилар. Докладчи ўн биринчи беш йиллик учинчи йили якунлари ва 1984 йил вазифалари хусусида батафсил тўхталди.

ЁШ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ ВА МУРАББИЙЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ СЛЁТИДАН

— Маккажўхоричилик ҳам комсомол оталигидадир,— деди у.— Ўтган йили областимиз далаларида 4493 кишидан иборат 344 комсомол-ёшлар бригадаси меҳнат қилди. Бу бригадалардан 218 таси ҳар гектар ердан 100 центнердан макка дони йиғиштириб олди. Илғор бригадалардан бирини Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Абдурасул Эрназаров бошқаради. Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхози илғор коллективининг қўлга киритган ютуқлари тасодифий эмас. Ёшлар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига илғор технологияни жорий этиб, ўтган йили ҳар гектар ердан 135,5 центнердан ҳосил олдилар.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишга ҳам областимиз комсомол-ёшлари муносиб ҳисса қўшаётир. Районларда 76 та сабзавотчилик комсомол-ёшлар бригадаси ташкил қилинган. Улар план ва социалистик мажбуриятларни зиёдаси билан уддаламоқдалар. Ўтган йили ҳар гектар ердан 280—300 центнердан сабзавот маҳсулотлари етиштирилиб, эл дастурхонига тортиқ қилинди. Тошкент районидаги Ленин номли колхознинг область Ленин комсомоли мукофоти лауреати Асатулла Зуфаров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ғайрат-шижоатини алоҳида таъкидлаш лозим. Улар бу йил ҳам юксак марраларни кўзлашган.

Музокараларда илғор комсомол-ёшлар, слёт меҳмонлари сўзга чиқдилар. Йиғилганлар ивановолик машҳур тўқувчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Куликованинг сўзларини айниқса диққат билан тингладилар.

— Ёш дўстларим,— деди у,— сиз етиштираётган пахтадан халқимиз учун гўзал, ранго-ранг матолар тўқияпмиз. Станокларимиз узлуксиз ишлаётганида шу толалар катта меҳнат эвазига бунёдга келганини яхши тушунамиз. Шунинг учун ҳам сизга, сизнинг устозларингизга катта муваффақиятлар тилаймиз. «Оқ олтин»ни яратаётган қўлларингиз ҳеч қачон толмасин.

Слётда жамоатчи, қишлоқ хўжалиги илғорлари бўлган комсомол-ёшларга фахрий ёрлиқлар, қимматбаҳо эсдалик совғалари тақдим этилди. Уларни қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси Т. Ражабов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Б. Дауланов топширдилар.

Бир группа комсомолларга ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий кўкрак нишонлари берилди.

Тошкент область комсомол комитети қарорига мувофиқ икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная номидаги мукофотлар таъсис қилинган эди. Бу фахрли мукофотларга ўтган йил якунлари бўйича Бекобод районидаги Ленин номли колхоз механизатори Гулчеҳра Усмонова, Чиноз районидаги Киров номли колхоз механизатори Замира Абдуваҳобова, Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоз сут соғувчиси Муборак Мирзаалиева, Коммунистик районидаги «Правда» колхози сут соғувчиси Люба Крашельниковалар сазовор бўлдилар.

Слёт қатнашчилари область ёш қишлоқ хўжалик ходимларига мурожаат қабул қилдилар.

А. НОСИРОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

УНУМДОРЛИК ОРТМОҚДА

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги 30-автокорхона коллективи ўз фаолиятининг барча асосий кўрсаткичлари қатори меҳнат унумдорлиги тўхтовсиз ортишига алоҳида эътибор бермоқда. Шу мақсадда кўпгина тадбирлар амалга ошириляпти. Машиналар парки тўхтовсиз тўлдирилиб бормоқда. Кўп юк кўтарадиган автомашиналардан тобора кенг фойдаланилмоқда.

Корхонада машиналарнинг тўла қувват билан ишлашига эришиш, илғор иш методлари ва ватанпарварлик ташаббусларини жорий этиш, машиналарга техника қаровини яхшилаш юзасидан кўпгина ишлар қилинди ва қилинмоқда. Шунинг учун ҳам юк ташиш давлат планлари доим ортиғи билан адо этилмоқда. Ўтган йили қўшимча беш минг тоннадан ортиқ халқ хўжалик юклари белгиланган манзилларга етказиб берилди. Айниқса, меҳнат унумдорлигини оширишда яхши кўрсаткичга эришилди. У бир йил давомида 10,9 процент ортди.

Шофёрлар қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш, айниқса, меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан ошириш резервларини ишга солишга ҳаракат қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам улар меҳнат унумдорлигини юксалтириш, маҳсулот таннархини камайтириш бўйича бошланган ватанпарварлик ҳаракатида актив қатнашишга аҳд қилдилар. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, унумдорликни пландагига нисбатан 1 процент ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтиришга ваъда бердилар. Бу қўшимча 12 минг сўмлик транспорт хизмати кўрсатиш, 3 минг сўмлик маблағни, бундан ташқари 2 тонна бензин ва 2 тонна дизель ёнилғисини тежаб қолиш деган гапдир.

Автотранспортчилар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада туриб иш юритар эканлар, ваъданинг тўла уддасидан чиқишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бригадалар ва шофёрлар ўртасида социалистик мусобақа кун сайин авж оляпти. Мусобақа иштирокчилари меҳнат беллашувида ғолиб келиш учун бутун тажриба, маҳоратларини сарфлаб ишламоқдалар. Шунинг учун ҳам юк ташиш ойлик планлари ортиғи билан адо этилмоқда. Коллектив эришаётган ютуқларга ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммасига юксак мажбуриятлар олган шофёрлар салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Улар юкларни белгиланган манзилларга вақтида ва сифатли етказиб беришга, юк машиналаридан фойдаланиш коэффициентини оширишга, капитал ремонтсиз узоқ муддат ишлашига эришмоқдалар.

Кўп йил шофёрлик қилиб, катта тажриба орттирган Яшабек Алиев, Владимир Иванов, Ғофур Юнусов, Илҳом Собиров ва бошқалар ҳар соҳада касбдошларига намуна бўлмоқдалар. Улар смена нормасини 150 процентга етказиб адо этишяпти. Шунинг учун ҳам графикдагидан анча илдамлаб кетишган. Айни кунларда улар 1985—1986 йиллар ҳисобига ишламоқдалар.

Корхона коллективи қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун барча мавжуд резервлар ва имкониятларни ишга солиш йўлида изланишни қизгин давом эттирмоқда.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ.

БОҒЛАРНИ СУҒОРИШ УЧУН

«Узгипроводхоз» ходимлари Хоразм областидаги ихтисослашган совхозлар боғларини янги усул билан суғориш агротехникасини ишлаб чиқдилар. Бу усулда Қизилқумда ўтказилган мева дарахтлари одатдагидек эгат бўйлаб эмас, балки қувурлар ёрдамида суғорилади. Қудуқлардан насос билан тортиб чиқарилган салгина минераллашган сув қувурлар орқали берилади. Сув махсус қурилма орқали томчилатиб дарахтнинг илдиз системасига қуйилади. Қурилманинг тузилиши содда-яхши ишлайди. У сизот сувини олдиндан тозаламай ҳам ишлай олади. Республиканинг чўл ва адир зоналарида ўтказилган экспериментлар янги усулнинг афзалликлари кўп эканлигини кўрсатди: анчагина сув тежалади, тупроқ ювилиб кетмайди, ернинг структураси бузилмайди. Суғориш бошлангунга қадар қумлик ва адир ерларда барпо этилган боғларнинг металл қувурлари учун 3 мингтадан кўп томчилатувчи қурилма тайёрлаб қўйилди.

Тошкент область Паркент районидаги ихтисослашган совхозларнинг соҳибкорларига ҳам томчилаб суғориш лойиҳалари берилди.

КОЛЛЕКТИВ МАЪСУЛИЯТИ

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасидан коммунист Улуғбек Муҳаммадхўжаев раҳбарлик қилаётган бригада беш йилликнинг якунловчи йили плани ҳисобига дастлабки бир неча километр махсус кабель тайёрлади. Шу коллективнинг партия группаси ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш резервларини қидириб топганлиги маҳсулот ишлаб чиқаришни жадаллаштиришга ёрдам берди.

Коммунистлар янги иш графигига ўтиш ташаббускорлари бўлдилар. Бундай иш графиги машина-ускуналарни тўлиқ ишга солишни, ҳар бир операцияни бажаришда бир-бирининг ўрнини босишни, бригада пудратининг барча афзалликларини рўёбга чиқаришни кўзда тутади.

— Участкада ташкил этилган илғор тажриба мактабида,— дейди партия группа ташкилотчиси Эргаш Шамсиев,— коммунистларимиздан олти киши ёш ишчиларга малакани оширишда ёрдам бердилар ва машина-ускуналар ишидаги майда-чуйда носозликларни мустақил бартараф этишга ўргатдилар. Маҳоратнинг ўсиши ва одамларнинг жой-жойига тўғри қўйилганлиги уларнинг меҳнат активлигини ошириб юборди. Баъзи машиналардаги бир қанча узелларни ўз кучимиз билан янгиладик, бу эса уларнинг иш унумини анча ошириш, бракни тугатиш имконини берди. Бригадада пировард меҳнат натижаси учун коллектив масъулият, меҳнат ва технология интизомига қатъий риоя этиш мустаҳкам қарор топди.

Корхона коллективида У. Муҳаммадхўжаев бригадаси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада туриб беш йиллик топшириғини ана шу шонли санагача бажариш ташаббуси билан майдонга чиқди.

(ЎзТАГ мухбири).

ТОШКЕНТДАГИ экскаватор ремонти заводининг қатор бригадалари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейига қадар йиллик планни бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. В. Кулагин бошлиқ бригада шулар жумласидан.

Суратда: В. Кулагин (чапдан иккинчи) бригада аъзолари билан. **А. Тўраев** фотоси.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

«Жилстрой» трестининг Геннадий Дегтярев бошлиқ хўжалик ҳисобида ишловчи бригадаси Тошкент давлат медицина институти массивидаги 10-уйни монтаж қилишни тугаллаб, шу беш йилликда олтмиш минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширди ва ҳозирнинг ўзидаёқ қўшни уйнинг тўрт қаватини кўтариб қўйди. Коллективнинг мақсади — беш йиллик мобайнида юз минг квадрат метр уй-жой қуришдир ва у ана шу марра сари дадил бормоқда.

Бригада пудрати, турдош касбларни эгаллаш 26 нафар монтажчига пландан ташқари унумдорлик билан ишлаш, беш йиллик топшириқларини тахминан ярим йил илгари бажариш имконини бермоқда. Коллективда ўз ишининг чинакам усталари бўлган Аброр Жўраев, Юрий Пальцев ва бошқалар меҳнат қилмоқдалар. Улар иш вақти ва материалларни тежаш, меҳнатнинг илғор усулларини ўзлаштириш учун бу ерда олиб борилаётган курашда ҳамиша пешқадамлик қилмоқдалар.

(ЎзТАГ мухбири).

ВАҚТДАН ЎЗИБ ИШЛАЁТГАНЛАР

БЕКОБОДДАГИ темир-йўл-автомобиль транспорти ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда. Шофёрлар юк ташиш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш, меҳнат унумдорлигини планда белгиланганидан анча ошириш ва юк ташиш ҳаражатларини 0,5 процент камайтиришга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Шу мақсадда янги-янги резервлар ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

Илғорлар ташаббуси ҳам шундай муҳим резервларнинг биридир. Шунинг учун ҳам бирлашмада ўн биринчи беш йиллик топшириқларини барвақт уддалаш юзасидан бошланган ҳаракат кенг ёйилмоқда. Кўпчилик шофёрлар ана шу йилларга мўлжалланган юк ҳажмини 1984 йилнинг 27 октябригача, яъни Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейигача ташишга аҳд қилдилар. Ҳозиргача шундай ташаббус издошлари сафидаги ҳайдовчилар сони 20 нафарга яқинлашиб қолди.

Улар ўз ихтиёрларидаги автомашинадан самарали фойдаланиш, унинг ҳар доим ишга шай бўлишини таъминлаш, техник қаровини яхшилаш туфайли ўз ваъдаларининг устидан чиқишяпти. Ҳар куни юк ташиш нормасини 130 процент ва ундан ҳам ошириб адо этмоқдалар. Шунинг учун ҳам уларнинг кўпчилиги ҳозирги вақтда келгуси йил ҳисобига ишламоқдалар. Бундай сўзи билан иши бир бўлган пешқадамлар сафида Хазратқул Йўляхшиев, Айдер Межитов, Владимир Коробов, Усмон Тоҳиров, Геннадий Лебедев ва бошқалар бор.

Корхонанинг зиммасига шахсий мажбурият олиб ишлаётган ўнлаб бошқа шофёрлари ҳам коллектив ютуқларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Умар Ҳалилов, Эргаш Иномов, Александр Солдатов, Куртумер Сейтасманов ва бошқалар ҳам графикдагидан анча ўзиб ишламоқдалар.

Пешқадам шофёрлар шу кунларда ҳам бу йил коллектив зиммасига олган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш юзасидан курашнинг олдида боришмоқда.

ОТА-ОНАЛАР ДАВРАСИДА

ҲУНАР УМРНИ БЕЗАЙДИ

Ота-оналар... болаларни меҳнатни севиш ва ҳурмат қилиш руҳида тарбиялашлари... уларнинг ўз вақтида умумий ўрта ва ҳунар таълими олиши учун зарур шароитларни яратиб беришлари, ўзларининг меҳнатга ва ижтимоий вазифаларга муносабати билан ҳамма ишда болаларга намуна кўрсатишлари лозим,— дейилади мактабни ислоҳ қилиш тўғрисидаги лойиҳада. Мухбиримиз турли касбдаги ота-оналарга мурожаат қилиб уларнинг шу масалалар юзасидан фикр-мулоҳазаларини сўради. Қуйида ана шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Саъдулла АЗИМОВ.

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг боғбони.

● МАКТАБнинг ўн бир йиллик бўлиши, болаларга ҳунар ўргатиш тўғрисидаги гаплар менга жуда маъқул. Ҳунарли одам ҳеч қачон хор бўлмайди. Мен доим фарзандларимнинг икки-уч касб эгаси бўлишига интиламан. Мактабда ўқиб юрган пайтларидаёқ ёнимда олиб юриб, боғбонликка, гулчиликка ўргатаман. 10-синфни битириши билан бирон бир ҳунарли ўқишга йўллайман. Шу туфайли ўғил-қизларимнинг ҳаммаси ҳунарли бўлишди. Қудратилла — боғбон, гулчи, шофёр, алоқа инженери. Лутфилла — шофёр, дурадгор, ғишт терувчи, боғбон. Лола — гулчи, боғбон, инженер, Файзулла — шофёр, слесарь, боғбон. Гулнора — тикувчи, шофёр, боғбон. Шуҳрат — бўёқчи, боғбон. Фатхилла ўрта мактабда ҳозир ўқиб туриб, боғбонлик касбини эгалламоқда. Бундан ташқари болаларнинг ҳаммаси қурт боқиш пайтида умр йўлдошим— Жамилага қарашадилар. Демак, пиллачиликни ҳам эгаллаб боришяпти.

Болаларнинг бунчалик ҳунарларга эга бўлиши уй ишларимизни анча енгиллаштирди. Биз иморат қурадиган бўлсак, ёки токзорлар парвариши билан шуғулланадиган бўлсак, ўғил-қизларимизнинг ҳаммаси меҳнатга баравар ёпишишади.

Сўзимни хулоса қилиб шуни айтмоқчиманки,— мактабнинг болаларга ҳунар ўргатишга мослашаётгани жуда ўринли. Бу оилага ҳам, давлатга ҳам фойдалидир.

* * *

ТЎХТАСИН СОЛИҲОВ,

Тошкент асбобсозлик заводининг ишчиси.

● ЎРТА МАКТАБни битириб, заводда ишлай бошладим. Одам қаерда бўлмасин ўз касбига ҳалол муносабатда бўлса, обрў-эътибор топаверар экан. Корхонамизда Маҳмудхўжа ака Аҳмедов 40 йилдан зиёд меҳнат қилдилар. Шу давр ичида малакали ишчи, меҳрибон мураббий сифатида аввал заводда, кейин район, шаҳар, областда танилдилар. Юксак мукофотларга сазовор бўлдилар. Ҳозир у киши пенсияда. Вақти-вақти билан корхона маъмурияти йўқлаб туради. Тантанали йиғинларга, ёш авлод учрашувларига таклиф этамиз.

Шу кишининг изидан бориб, мен ҳам кам бўлмадим. Район ва шаҳар Советларига депутат бўлиб сайландим. Бир неча йилдан бери эса Тошкент область партия комитетининг аъзосиман. Бу — мен учун катта фахр. Партия ва ҳукуматимизнинг оддий ишчига бўлган ҳурматини ўз кўзим билан кўриб турибман. СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган пахтакор-бригадир Владимир Дюгай, аппаратчи Ирина Пулина, тўқувчи Каромат Ёқуббоева, пахтакор Фикрат Сефершаевлар ҳам ишчи ва деҳқонлардир. Фарзандларимни меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашга ҳаракат қилар эканман, улар билан ана шу оддий кишилар ҳақида суҳбатлашаман. Ўз касбим тўғрисида ҳам гапириб бераман. Яхши ишчи бўлган киши яхши обрўга эга бўлишини, ҳурмат-эътибор топишини таъкидлайман.

Худди ана шундай тарбияни мактаб ўқитувчилари ҳам олиб борсалар деган истакда эдим. Негадир кўпгина ўқувчилардан мактабни битиргандан кейин ким бўлишлари ҳақида сўралса, улар инженер, доктор бўлишни ёки юристликни орзу қиладилар. Камдан-кам ўқувчилар ишчи бўламан дейишади. Биз ана шуни ҳисобга олиб, ўқувчиларда ишчи касбига катта муҳаббат уйғотишимиз керак. Бунда мактаб ўқитувчисининг хизматига алоҳида ўрин бериш зарур.

* * *

М. САИДОВА,

Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг аъзоси.

● БИЗ қишлоқда яшаймиз. Яқинда қизим укасига жемпер, менга рўмол тўқиб берди. Ўзи 6-синфда ўқийди. Отаси ҳам, мен ҳам севиндик. Шаҳарга бориб тўқувчиликни ўргатаётган устозига миннатдорчилик билдириб келдик. Қизимнинг ҳунарли бўлганидан қўшнилар ҳам севинишди. Гап орасида шунақа тўгараклар ўзимизнинг қишлоқларда йўқ-да, бўлмаса қанчадан-қанча болалар ёшликдан бир касбнинг эгаси бўлишарди, деганлар ҳам бўлди.

Ҳақиқатан ҳам биз шаҳар билан қишлоқ ўртасида фарқ йўқолиб бораётганини яхши сезяпмиз. Лекин бу нарсани болалар ҳаётига тадбиқ қилсак, ҳали тафовутлар катта. Қишлоқ боласи асосан дала меҳнати билан бўлиб қоляпти. У ўзининг эстетик савияси, эҳтиёжига яраша қобилиятини ривожлантиришга ҳамиша ҳам қодир эмас.

Шунинг учун ҳам умумтаълим ва ҳунар мактабларида маълум бир касбга ўргатиш қатъий қилиб қўйилиши билан бирга уй-рўзғор билан боғлиқ турли (айниқса тикувчилик, тўқувчилик, пазандалик) тўгаракларни кенг йўлга қўйса яхши бўлади.

Суҳбатни ёзиб олувчи **С. ҲАСАНОВ.**

ДОЛЗАРБ МАВЗУЛАРДА

«Билим» жамияти область ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1983 йил), февраль (1984 йил) Пленумлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко нутқларида кўрсатилган йўл-йўриқларни кенг меҳнаткашлар орасида тарғибот ва ташвиқот қилиш учун муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Яқинда жамиятнинг 150 аъзоси пойтахт областининг барча районларида бўлиб қайтдилар.

— Жойларда ўтказилган суҳбатларда КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1983 йил) Пленумида меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процентга ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процентга камайтиришнинг халқ хўжалиги юксалишидаги аҳамиятини тушунтириш ҳам диққат марказимизда бўлди, — дейди лекторлар бригадасининг раҳбари, «Билим» жамияти область ташкилоти референти М. Зарипов. — Бундай мавзулардаги суҳбатларимиз меҳнат коллективларида, айниқса, катта қизиқиш билан кутиб олинди. Лекторларимиздан тарих фанлари докторлари О. Содиқов, А. Нуруллаев, тарих фанлари кандидатлари М. Қосимова, Ҳ. Муҳаммаджонов, К. Умаров, юридик фанлари кандидати О. Каримова ва бошқаларнинг лекция ва суҳбатлари кўпчиликка манзур бўлди.

Оққўрғон, Ғалаба, Бекобод, Коммунистик, Бўка, Ўрта Чирчиқ районлари меҳнаткашлари ҳузурида совет турмуш тарзи, халқларнинг қардошларча дўстлиги, коммунистик тарбия масалаларига бағишлаб суҳбатлар ўтказилди.

С. РУСТАМОВ.

БИР МАРОМДА ИШЛАМОҚДАЛАР

Солдатскоедаги луб заводи коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида дуруст ишламоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми қарорлари асосида ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, лубчиларнинг иш шароитларини яхшилаш, айрим оғир жараёнларни енгиллаштириш коллектив иш кўрсаткичларининг яхшиланишига ёрдам бермоқда.

Коллектив январь ойида маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш планини анча ортиғи билан адо этди. Меҳнат унумдорлиги эса топшириқда назарда тутилганидан 19 процент ортиқ бўлди. Маҳсулотни реализация қилишда эса натижалар янада қувончли бўлди. Бир ойда 72 минг сўмлик маҳсулот буюртмачиларга етказиб берилди. Бу пландагидан 10 минг сўмлик кўпдир. Лубчилар февраль ойида ҳам баракали ишладилар.

А. АБДУСАМАТОВ.

Хасковска ТРИБУНА

ПЕШҚАДАМЛАР ДАЪВАТИ

Ишлаб чиқараётган маҳсулотларга шахсий тамғасини қўйиш ҳуқуқини қўлга киритган округдаги тўртта машинасозлик заводининг 40 нафар пешқадам ишчиси Болгарияда социалистик революция ғалаба қозонганлигининг 40 йиллиги ҳамда Хасковога асос солинганлигининг 1000 йиллиги шарафига маҳсулот сифатини кескин яхшилаш юзасидан ҳаракатга қўшилиш учун барча меҳнаткашларга мурожаат қилди. Бу корхоналарнинг машинасозлари Болгария еттинчи беш йиллигининг тўртинчи йилида планга қўшимча равишда 616 минг левлик юқори категорияли маҳсулот ишлаб чиқариш, умуман барча маҳсулотларни биринчи тақдимда топшириш мажбуриятини олдилар.

Илғор машинасозларнинг мурожаати кўпгина меҳнат коллективларида кенг қўллаб-қувватланмоқда. Округда маҳсулот сифатини ошириш учун ҳаракат авж олиб кетди.

ТОКЗОРЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Округ ўзининг токзорлари билан Болгарияда машҳурдир. Ҳозирги пайтда бу ердаги узумзорлар 5200 гектарни эгаллайди. 1985 йил охиригача эса уларни 7 минг гектарга етказиш мўлжалланган.

Кейинги йилларда токзорлар кенгайиши билан узум етиштириш ҳам кўпайиб бормоқда. Ҳозирги пайтда округда йилига 28 минг тоннадан кўпроқ узум етиштириляпти. Ўтган йили айниқса Левка, Елена, Свиленграддаги агросаноат комплекслари соҳибкорлари юқори натижаларга эришдилар. Улар ҳар гектар ердан 1100 килограммдан ва бундан кўпроқ узум ҳосили олишди.

Шу кунларда агросаноат комплексларида янги токзорлар ташкил қилиш чоралари кўрилмоқда. Бу йил Стамболово, Орлово, Козлец, Белица ва бошқа агросаноат комплексларида ҳам токзорлар ташкил этилади.

СУНЪИЙ ТОЛА ВА ПАХТАДАН

Димитровграддаги полиэстрни қайта ишлаш комбинати маҳсулотлари харидорларга манзур бўляпти. Корхонада аёллар ва эркалар либослари учун полиэстр сунъий толаси ва пахтадан турли газламалар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Шу йилнинг ўзида комбинатда яна тўрт хил газлама ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Улар нафислиги, сержилолиги, чидамлилиги билан ажралиб туради.

Корхонанинг янги маҳсулотлари социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига, шу жумладан, Совет Иттифоқига ҳам экспорт қилиняпти.

ТЕНГДОШЛАРИ ҲАЁТИ БИЛАН ТАНИШДИЛАР

Тошкент областининг комсомол-ёшлар делегацияси бир неча кун давомида округ комсомол ташкилотининг меҳмони бўлди. Асосан ёш пахтакорлардан иборат 39 нафар йигит ва қиз Хасководаги «Мир» заводи, «Млада гвардия» машинасозлик заводида, «Тракия» тўқимачилик комбинати ва бошқа саноат корхоналарида бўлдилар.

Меҳмонларни Димитров Коммунистик Ёшлар Союзи округ комитетининг биринчи секретари Павел Тянков қабул қилди. У ўзбекистонлик ёшларга болгар йигит-қизларининг округ ижтимоий-сиёсий ҳаётида, ишлаб чиқаришда иштироки тўғрисида батафсил гапириб берди.

Тошкент областининг комсомол-ёшлар делегацияси аъзолари округдаги бир неча комсомол ташкилотларида бўлиб, ўз тенгдошларининг иши ва ҳаёти билан яқиндан танишдилар.

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

ПАРТКОМ ОТАЛИҒИДА

Жамоат чорваси маҳсулдорлигини ошириш СССР Озиқ-овқат программасининг асосини ташкил этади. Шунинг учун ҳам колхоз-совхозларнинг партия ташкилотлари бу муҳим ва зарбдор участкани оталиққа олганлар.

«Қизил-ту» колхози Бўстонлиқ районидаги кўп тармоқли хўжаликлардан биридир. Хўжалик аъзолари эл дастурхонига кўпроқ ва сифатлироқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришга интилишяпти. Ўтган йили колхозда давлатга сабзавот сотиш 1980 йилдагига нисбатан 30,8 процентга, картошка 119,2 процентга, узум 16,7 процентга кўпайди.

Бундан беш-олти йил илгари колхозда чорвачилик энг қолоқ соҳалардан ҳисобланарди. Янги, замонавий фермалар қурилиб, зотдор моллар олиб келинганди. Озуқа сифати ҳам кўнгилдагидек. Аммо чорва ҳамон зарар келтирарди.

Шунда колхоз партия комитети бу тармоқни ўз оталиғига олишга қарор қилди. Партком ишни энг аввало илғор чорвадорлар тажрибасини ўрганиш ва оммалаштиришдан бошлади. Колхоз мутахассислари ва чорвадорлари пешқадам хўжаликлар фермаларида тез-тез бўлишиб, у жойлардаги янгиликлар, тажрибаларни диққат билан ўрганишди.

Колхозда ҳар йили бўлмаса ҳам йил ора зотдор моллар сотиб олинарди. Мамлакатимизнинг шимолий ва марказий районлари иқлими ва табиатига ўрганган бу моллар хўжалик шароитига мослаша олмасди. Теп-текис ўтлоқларда юрган сигирлар тоғ ёнбағирларида юролмай қийналарди, айримлари йиқилиб нобуд бўларди, маҳсулдорлиги эса камайиб кетарди. Демак, маҳаллий шароитга мослашган сермаҳсул молларни кўпайтириш лозим. Колхоз партия комитети ўз йиғилишларининг бирида чорвадорлар олдига ана шу вазифани қўйди.

Яна резервлар ахтарила бошланди. Партия комитети колхоз касаба союз, комсомол ташкилотлари билан биргаликда чорвадорларнинг ишлаши ва яшаши учун маданий-маиший шарт-шароитларни яхшилашга жиддий эътибор бера бошлади. Оммани меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашнинг қудратли омили — социалистик мусобақанинг шартлари бошқатдан кўриб чиқилди, унинг ошкоралиги таъминланди.

Чорвачилик фермаларида мустаҳкам озуқа базаси барпо этилиб, дағал хашак майдалаб, аралаштириб бериладиган бўлди. Меҳнат интизоми мустаҳкамланиб, чорвадорларнинг ўз вазифаларига масъулияти оширилди. Ушбу тадбирлар натижасида хўжаликда жамоат чорвачилиги ҳам аста ривожлана борди. Ўтган йили давлатга сут сотиш 1980 йилдагига нисбатан 6,1 процентга, 1982 йилдагига нисбатан 126 тоннага кўпайди. Ҳар бир соғин сигирдан ўрта ҳисобда 3184 килограммдан юқори сифатли сут соғиб олинди. Давлатга гўшт топшириш 100 процент, тухум 109 процент, жун сотиш плани эса 113 процент бажарилди. Ҳар юз бош сигирдан 92 бузоқ, ҳар юз совлиқдан 113 бошдан соғлом қўзи олиниб, бу борадаги йиллик социалистик мажбурият ошиғи билан ўринланди.

Партия ташкилоти ўтган йили чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш масаласини уч марта партком йиғилишида, бир марта умумий мажлисда муҳокама қилди.

Яқинда колхоз партия комитетида чорва қишловининг бориши муҳокама қилинди. Унда қишловни муваффақиятли якунлаш учун фермаларга бириктириб қўйилган партком аъзоларининг, чорвачилик цех партия ташкилотлари секретарларининг ахбороти тингланди.

Ҳозир хўжалик партия комитетининг шу йиғилиш қарори изчиллик билан амалга оширилаяпти. Жумладан, ўтган икки ой ичида давлатга гўшт топшириш кўпайди, топширилган қорамолларнинг ўртача вазни салкам 400 килограммдан тош босди. Сут-товар фермаси ишида ҳам ижобий ўзгаришлар кўзга ташланмоқда.

Хуллас, колхозда чорвачилик ривожланиб бормоқда. Лекин шу билан бирга бу соҳада камчиликлар, тезроқ ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар ҳам бор. Чунончи, чорва моллари маҳсулдорлигини янада ошириш, маҳсулот таннархини пасайтириш керак.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

ДАЛА ИШЛАРИДА СИФАТГА ЭЪТИБОР

ҲАР БИР СОҲАДА бўлганидек, деҳқончиликда ҳам ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан белгиланган агротехник тадбирларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишига боғлиқдир. Мен бу йилги режаларимиз ҳақида сўзлашдан аввал ўтган йилги иш натижаларимизни ана шу нуқтаи назардан қисқача таҳлил қилмоқчиман.

Ўтган йили 2265 гектар майдонда деҳқончилик қилдик. Шундан 1660 гектар ерда пахта етиштирилди. Давлатга 5065 тонна пахта топширдик. Маккажўхори, дон экинларидан ҳам бирмунча дуруст хирмон кўтардик. Сабзавот, картошка, ковун-тарвуз етиштиришда ҳам анчагина ютуқлар қўлга киритилди.

Лекин очиғини айтганда эришилган натижалардан тўла-тўкис қаноатланмадик. Хўжалигимизда 16 та пахтачилик бригадаси бор. Шундан ўндан ортиқ бригада давлатга пахта топшириш планларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарди. Айниқса, Бўрибой Алибоев, Таласбой Ғазатов, Ўринбой Эргашев, Пўлат Тошхўжаев ва Мамат Нозимов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик яхши бўлди. Агар колхоз бўйича гектаридан 30,5 центнердан хирмон кўтарилган бўлса, бу бригадаларда ҳосилдорлик 36—40—42 центнерга етди.

Лекин У. Нишонбоев, С. Муртазоев, Я. Чимбоев, Қ. Тиловбердиев ўртоқлар бошлиқ коллективларда ҳосилдорлик колхознинг ўртача кўрсаткичидан 6—7 центнер камайиб кетди. Ана шу бригадалар ҳисобига биз давлатга 253 тонна пахтани кам топширдик.

Биз мутахассислар, тажрибакор деҳқонлар иштирокида КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми талаблари асосида ўтган йилги иш якунларини ҳар тарафлама таҳлил қилдик. Ҳосилдорликнинг кўнгилдагидек бўлмаганлиги сабабларини ўргандик ва шундай хулосага келдик. Ерни экишга тайёрлаш, экишни ўтказиш, ғўза парвариши даврида бир қанча агротехник хатоларга йўл қўйилди. Оқибатда барча майдонларда чигит текис ундириб олинмади. Бир картада икки-уч хил ғўза ўсди. Оқибатда парвариш даврида анча ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйилди. Бир центнер пахтанинг таннархи 42 сўм 34 тийинга тўғри келди.

Бу йил ишни бошидан пухта қилиб, сифатга алоҳида эътибор бериш, ёнилғи-мойлаш материалларидан тежаб фойдаланиш, ғўза парваришига оид тадбирларни маромида ўтказиш ҳисобига пахтанинг таннархини ўтган йилдагидан анча сўмга камайтиришга аҳд қилдик.

Меҳнат унумдорлигини кескин оширамиз. Ана шунинг ҳисобига ҳосилдорликни хўжалик бўйича 35 центнерга етказамиз. Унумдорликни бир процент ошириш, маҳсулот таннархини ярим процент арзонлаштириш туфайли кам деганда 140 минг сўм иқтисодий самара кўрамиз.

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

Социалистик мусобақани ташкил этишда илғорлар тажрибасини оммалаштириш, эришилган натижаларни ой сайин қиёсий таҳлил қилиб боришга эътиборни кучайтирамиз.

Мана, бу йил қиш чўзилиб кетди. Баҳорги дала ишлари анча кечикмоқда. Лекин бу ҳол бизнинг асосий ишимизга ҳалақит бермаслиги, ҳар қандай шароитда ҳам зиммага олган социалистик мажбуриятимизнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштиришимиз керак. Бунинг учун эса айни кунларда нима иш қилиш керак? Юқорида айтиб ўтганимиздек, ҳозирги кунда ишнинг сифати биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Чигитни ернинг табиий намига ундириб олиш барча майдонларда кўчатларнинг бут бўлишини таъминлайди. Бунинг учун эса экишга ҳар жиҳатдан пухта тайёргарлик кўриш талаб этилади. Кунлар исиб кетиб ер етилиши биланоқ бороналашни бошлаймиз. Уруғлик чигитни танлаш, саралашга ҳам мутахассисларимиз катта эътибор бермоқдалар.

Экишнинг муваффақияти агрегатларнинг шайлиги, механизаторларнинг маҳоратига боғлиқдир. Биз шуни ҳисобга олиб, ремонт ишларига назоратни кучайтирдик. Ҳозиргача 35 та ҳайдов трактори, 22 та сеялка, 14 та транспорт трактори, 22 та чопиқ трактори, 8 комплект тишли борона, кенг қамровли 2 та мола ремонтдан чиқариб тахт қилиб қўйилди.

Лекин биз хотиржам бўлмаймиз. Бу техникаларни далага олиб чиқиш олдидан механизаторларнинг шахсан иштирокида сўнгги бор синчиклаб кўздан кечирамиз.

Ҳозирги кунда механизаторларимиз малакаларини оширмоқдалар. Уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш иши доимий эътиборимиздадир.

Сувдан тежамли фойдаланишда ариқ-зовурларни ўз вақтида тозалаб қўйишнинг роли каттадир. Бу иш билан махсус бригада аъзолари шуғулланмоқдалар. Ҳозиргача 1200 куб метр ариқ-зовур тозаланди. Сувнинг исроф бўлиши, шимилиб кетишига йўл қўймаслик учун асосий сув йўлларининг четларини бетонлаштиришга катта аҳамият берилмоқда. Ҳозиргача уч километр масофа бетонлаштирилди. Бу соҳадаги ишларни давом эттирмоқдамиз.

Мўл ҳосил етиштиришда маҳаллий ўғитнинг фойдаси нақадар катта эканлигини ҳаммамиз биламиз. Мўлжалимиз бўйича бу йил 2 минг тонна гўнг тайёрланиши керак. Ҳозиргача 1,5 минг тоннадан ортиқ ўғит жамғариб қўйилди ва дала бошларига ташиб чиқарилмоқда.

Деҳқонларимиз ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш, план ва социалистик мажбуриятларини зиёдаси билан бажариш учун қатъий аҳд қилганлар. Бу аҳдимизнинг уддасидан чиқиш учун ҳамма имкониятларни, резервларни ишга соламиз. Социалистик мусобақани авж олдириб, сафарбарликни кучайтирамиз.

К. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси.

ПЕШҚАДАМ

ҚЎРҒОНЧА луб заводининг ишчилари 1983 йилни меҳнатда ажойиб муваффақиятлар билан якунлашди. Саноатчилар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш йиллик планини муддатидан анча барвақт уддаладилар. Коллективнинг бу ютуғига саралаш цехи ишчилари муносиб ҳисса қўшдилар.

Шахсий мусобақада ғолиблик қилган сараловчи Марзия Фархуддинова ҳозирги кунда ҳам пешқадамликни қўлдан бермай келяпти. Иш вақтидан унумли фойдаланиш, бракка йўл қўймаслик, хом ашёни тежаш — район Советн депутати Марзия Фархуддинованинг бош мақсадидир. Ана шу эзгу ният депутат ишчининг кун сайин янги ғалабаларни қўлга киритишини таъминлаяпти.

А. ЎТЕГЕНОВ.

ҒАЛАБА РАЙОНИДА

МАҲСУЛДОРЛИК ОРТМОҚДА

● Ушбу райондаги Энгельс номли колхоз чорвадорлари моллар ва паррандалар маҳсулдорлигини ўтган йиллардагидан бирмунча оширишга эришишмоқда. Колхознинг аҳдига вафодор меҳнаткашлари февраль ойига қадар 31 тонна гўшт, 20,1 минг дона тухум тайёрлашиб, бу борадаги квартал планларини ортиғи билан бажаришди. Бу билан эса гўшт тайёрлаш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 17,7 тоннага, тухум 5,1 минг донага, сут эса 3,7 минг килограммга кўпайди.

Ферма чорвадорлари жамғариб қўйилган озуқадан тежаб-тергаб фойдаланиб, моллар маҳсулдорлигини янада ошириш учун курашни сусайтиришмаяпти.

А. АБДУСАМАТОВ.

ТУТАШ МАНЗИЛЛАР

ГУЛМУРОД Бердиқулов «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг ғайратли шофёрларидан саналади. У ўн бир йилдан бери ўз касбини ардоқлаб келмоқда. Гулмурод совхоз далаларида баракали меҳнат қилиш билан бирга хўжаликда етиштирилган сабзавот ва полиз маҳсулотларини қабул пунктларига уринтирмай етказиб бераяпти.

«Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали соҳиби бўлмиш бу ҳайдовчи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига қадар йиллик планини бажариб, кўплаб ёнилғи-мойлаш материалларини тежашга сўз берган. Шунинг учун ҳозирги пайтда смена давомида 1,5—2 ҳисса иш бажариб, мусобақада ғолиблик қилаяпти.

А. БОБОНАЗАРОВ.
Бекобод райони.

ЧИНОЗ районидаги «Партия XXIV съезди» совхози чорвадорлари йилдан-йилга соғин сигирлардан мўл-кўл сут соғиб олмоқдалар. Хўжаликнинг сутчилик комплексида айни кунда 1200 бош сигир парвариш қилинмоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) комплекснинг илғор сут соғувчилари Муҳаббат Сатторова, Гулбаҳор Лутфуллаева, Инобат Шобўтаевалар. Бу уч дугона 1984 йилда қарамоғларидаги 120 бош соғин сигирнинг ҳар бирдан 4200 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилишган.

В. Портнов фотоси.

«ЎЗБЕК ТЕАТРИ»

ЎЗБЕК совет маданияти хазинаси кейинги йилларда Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, профессор Мамажон Раҳмоновнинг уч жилддан иборат «Ўзбек театри» тарихига доир монографиялари билан бойиди. Шунинг учун ҳам бу йирик илмий тадқиқот 1983 йилда Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофотига сазовор бўлди.

Совет театршунослигининг йирик намояндаларидан бири Георг Гоян «Ўзбек театри» («Қадим замонлардан то 1917 йилгача») деб аталган сўнгги китобида М. Раҳмоновнинг ўзбек театри тарихига оид уч йирик академик монографиялари моҳияти ҳақида сўз юритиб, уни «Жаҳон театри тарихи фанига қўшилган йирик ҳисса» деб таъкидлади.

М. Раҳмоновнинг ўзбек театри тарихига оид тадқиқотлари ва айниқса, унинг Ҳамза мукофотига сазовор бўлган бу йирик монографияси кўп жиҳатлардан эътиборлидир.

Тадқиқотчи олим театр тарихи илдизларини диний маросимлар қобиғидан қидирмади. У ўзбек театри тарихи масхарабозликдан иборат деган ғайри илмий қарашларга қарши турди ва халқ масхарабозлик санъати неча асрлар муқаддам мавжуд бўлган йирик профессионал театрларнинг ижтимоий-сиёсий тараққиёт босқичлари таъсирида муттасил тус олган узвий шахобча эканлигини, ҳатто «масхарабоз» деган терминнинг ўзи ҳам Л. Троицкая ва бошқалар даъво қилганларидек «арабча», Н. Нуржонов даъво қилганидек, «тожикча», Л. Авдеева исбот этишга уринганидек «маска театри» билан боғлиқ эмас, балки эрамиздан аввалги Италия халқ ўйинлари (бу ўйинлар «маска», «масха» деб аталган) билан алоқадор эканлиги ва «масхара» сўзи халқ ўйинларини англатувчи термин сифатида Ўрта Осиёга биринчи марта эрамиздан аввалги IV асрда юнон актёрлари орқали кириб келганлигини факт ва ҳужжатлар билан исбот этди. Бунинг учун эса у жаҳон прогрессив маданиятшунослиги учун муштарак бўлган янгича тадқиқот методларини ишга солди. Олимнинг ўзи ҳам уқдирганидек, қадимий ўзбек театри тарихини ўрганишда бевосита фактик материаллар ва қадимий текстлар, этнографик, фольклористик материаллардан ташқари яна ҳозирги фанда маълум бўлган археологик материалларни, архитектура ва тасвирий санъат ёдгорликларини ҳам қамраб олишига, уларни театршунослик нуқтаи назари билан қараб чиқишга тўғри келди. Натижада турли жабҳаларга оид тарихий, пурмазмун материалларнинг бутун бир хазинаси ўз жамолини очиб, улар заминида мантиқий-ақлий хулосалар чиқариш методи ўз-ўзидан биринчи планга чиқди.

Изчил тарихий, фактологик ва мантиқий мушоҳада ҳамда тадқиқотлар натижасида ўзбек театрининг гносеологик илдизлари умумжаҳон муштарак театр маданияти сарчашмаларига бориб туташганлиги исбот этилдики, бу санъатшунослик ва маданиятшунослик фанида ўзига хос катта ҳодисадир.

«Биз тарих қаърига қанча чуқурроқ кириб борсак, — деб ёзган эди Ф. Энгельс,— бир манбадан келиб чиққан халқларни бир-биридан ажратиб турадиган белгилар шунча йўқолиб бораверади».

САНЪАТШУНОС ТАДҚИҚОТИ

Айни ана шу методологик кўрсатма йўлидан борган М. Раҳмонов ўзбек театрининг бой тарихи жаҳондаги барча илғор ўлка ва давлатлар театрчилик ҳаракати системасининг таркибий муҳим ҳалқаларидан бири эканлиги, барча илғор ва ёндош халқлар ҳаёти, маданияти ва ижтимоий-сиёсий тузуми билан мустаҳкам алоқадор эканлигини исбот этди. Натижада, ўқувчи кўз олдида ўзбек театрининг бой ўтмиши қадимги юнон маданияти сарчашмаларидан сув ичган, ўз замонасидаги барча илғор театрчилик ҳаракати тенденцияларини ўзида мужассамлаштирган, ҳатто Ҳинд, Хитой ва Япон иқлимлари билан мустаҳкам алоқада бўлган, чуқур интернационалистик заминга эга яхлит ва қудратли воқелик сифатида намоён бўлади.

Ўзбек театри тарихини атрофлича ва теран тадқиқ этиш жараёнида М. Раҳмонов қўллаган интерполятив метод, яъни маълум бир даврда қўшни мамлакатлардаги театрлар фаолиятига қараб ўз миллий театри даражаси ҳақида ҳукм чиқариш методи бағоят юксак натижа берган. «Авесто» китоби (эрамиздан бурунги IX—VIII асрлар) ва унинг театрлаштирилган талқинлари, тарихчи Ксенофон (эрамиздан бурунги IV—III асрлар) маълумотлари билан асосланган зардуштийлар театрлаштирилган маросимлари, «Шоҳнома» талқинлари ва қадимги юнон театри билан ўзбек театри илдизларининг қиёсий ўрганилиши натижасида турли давр ва турли халқлар маданияти аро алоқадорлик ва органик туташувга оид ажойиб манзара пайдо бўлади. М. Раҳмоновнинг турли географик иқлим ва элларнинг ўзаро бевосита ва билвосита маданий алоқалари борасидаги бу кашфиёти истиқболдаги ажойиб изланишларга йўл очиши шубҳасиздир.

М. Раҳмонов ўз тадқиқоти жараёнида қўллаган ретроспектив метод, яъни кейинги даврларда мавжуд театрлар аҳволи, шароитига қараб туриб ўтмишнинг илк даврлари ҳақида илмий хулоса чиқариш методи натижасида фақат мантиқий эмас, балки амалий иконографик жиҳатдан кўзга яққол кўриниб турувчи далиллар системаси вужудга келдики, бу ҳам ўзбек театршунослиги тарихи учун мутлақо янгиликдир. Жумладан, қадимий хороводлар билан «Баҳор» рақс ансамбли хороводларининг иконографик қиёси, қадимги таёқ ўйинлари билан Учқун Ғаниев ижросидаги «Чўпон ўйини» муқоясаси, шунингдек Айритом ва Холчаён қазилмаларида топилган сопол суратлар ва ҳайкалчалар билан Еврипид драматургияси қаҳрамонларининг қиёслари чуқур илмий кузатишларга асосланган.

Бу тадқиқотнинг ибратли фазилатлари улкандир. Улардан бири — олимнинг ҳар бир илмий-тарихий концепцияни тарихий, илмий, мантиқий ва фактологик жиҳатлардан атрофлича асослашидир. Бунинг натижасида «Ўзбек театри» монографиясида жаҳон археологик қазилмаларининг тадқиқ объекти ва предметига оид ашёвий далиллари, Хитой, Япония, Франция ва Буюк Британия музейларида сақланаётган ноёб дурдоналар, қадимги ўзбек (туркий), форс ва араб тилларидаги тарихий манбалар маълумоти, фольклор ва жаҳон театршуносларининг обида асарлари талқинлари жамулжам этилганки, бу жиҳатдан қараганда ҳам мазкур монография ниҳоятда эътиборга сазовордир.

Монографияда ўзбек театри санъатнинг барча тур ва жанрлари билан мустаҳкам алоқадорликда ўсиб ривожланган синтетик воқелик эканлиги кўп қиррали далиллар асосида исбот этилган. Шунинг учун ҳам бу монография фақат театршунослар учунгина эмас, балки музикашунос, рақсшунос ва сўз ижрочилиги санъати тадқиқотчилари учун ҳам методологик аҳамиятга эга.

Т. МАҲМУДОВ,
фалсафа фанлари доктори.
С. ИНОМХЎЖАЕВ,
санъатшунослик кандидати.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ЛИВАНДАГИ МИЛЛИЙ ЯРАШГА БАҒИШЛАНГАН КОНФЕРЕНЦИЯ

ЛОЗАННА, 12 март. (ТАСС). Бугун Ливандаги миллий ярашга бағишланган конференциянинг иккинчи босқичи бошланмоқда. Унда қатнашиш учун бу ерга Ливан президенти А. Жмайел, миллий нажот фронтининг раҳбарлари В. Жумблат, С. Франжье ва Р. Караме, шиаларнинг «Амал» ҳаракати раҳбари Н. Берри, шунингдек Ливандаги бошқа сиёсий ва диний гуруҳларнинг намояндалари келдилар. Сурия ва Саудия Арабистони делегациялари кузатувчилар сифатида иштирок этмоқдалар.

Конференциянинг кун тартибига мамлакатдаги вазиятни нормаллаштиришга, ўт очишни тўхтатиш тўғрисида бир битимга келиш, Ливаннинг ички можаросини ҳал этишнинг умумий принципларини белгилаш, миллий бирлик ҳукуматини тузиш йўлларига тааллуқли масалалар киритилган.

Ливан тараққийпарвар кучларининг вакиллари очилаётган учрашувга атаб умумий платформа ишлаб чиқдилар, бу платформанинг моҳияти миллий нажот фронти ва унинг иттифоқчилари тайёрлаган иш ҳужжатида баён этилган. Ҳужжатда, жумладан, Ливандаги қон тўкишни тезроқ тўхтатиш, ички сиёсий тангликни одилона бартараф этиш, туб социал-сиёсий ислоҳотлар ўтказиш зарур, деб айтилган, Ливаннинг суверенитети, мустақиллиги ва бирлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қатъий аҳд қилинганлиги изҳор этилган.

Исроил билан тузилган ва Ливанга Вашингтон ҳамда Тель-Авив мажбуран қабул эттирган асоратли битим бекор қилинганлиги натижасидагина конференцияни қайтадан бошлаш имконияти туғилди. Айни вақтда араб сиёсий доираларида қайд этилишича, музокараларнинг иккинчи даври Ливан территориясининг қарийб учдан бир қисмини Исроил қўшинлари ҳамон оккупация қилиб турган, шунингдек Американинг АҚШ 6-флоти кемаларидаги интервенциячи корпуси Ливан соҳилидан узоққа кетмаган бир шароитда ўтказилмоқда.

Интернационал бурчига садоқатли Совет Иттифоқи ўз революциясини ҳимоя қилиш учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган Никарагуа халқига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатмоқда.

Суратда: Коринто портида Совет Иттифоқидан келган «Капитан Кушнаренко» кемасидаги донни тушириш пайти.

Пренса Латина — ТАСС телефотоси.

ЯНГИ ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). Сурия Араб Республикасининг янги ҳукумати тузилганлиги бу ерда расмий равишда эълон қилинди. Мамлакат президенти Ҳ. Асаднинг декретига мувофиқ Абдил Рауф Қосим яна САР бош министри этиб тайинланди. Мудофаа министри Мустафо Тласс бош министрнинг ўринбосари этиб ҳам тайинланди. Ташқи ишлар давлат министри лавозимини эгаллаб келган Форуқ аш-Шараа ташқи ишлар министри, шу пайтгача Дамашқ вилоятининг губернатори бўлган Ясин Ражух ахборот министри бўлди.

Президентнинг мамлакат уч вице-президенти лавозимини жорий этиш тўғрисидаги фармони ҳам эълон қилинди. Бу лавозимларга бош министр ўринбосари ва ташқи ишлар министри мансабида ишлаб келган Абдил Ҳалим Ҳаддам, араб социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси Риффат Асад ва араб социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлиги бош секретарининг ўринбосари Муҳаммад Зуҳайр Машариқа тайинландилар.

Кореяни тинч бирлаштириш керак

ПАРИЖ. Бу ерда «Корея тинчлиги ва қайта бирлашиши тўғрисида уч томонлама музокаралар учун» мавзуидаги халқаро конференция иш бошлади. Конференция Кореяни тинч бирлаштиришни қўллаб-қувватловчи халқаро мувофиқлаштириш комитетининг ташаббуси билан ўтказилмоқда.

КХДРнинг иккала Корея ўртасида тинчлик ва ҳужум қилмаслик, Америка қўшинларини Жанубий Корея территориясидан олиб чиқиб кетиш ҳамда ҳарбий куч ишлатишдан воз кечиш ҳақида декларация қабул қилиш тўғрисида битим тузиш юзасидан КХДР, АҚШ ва Жанубий Корея ўртасида уч томонлама музокаралар ўтказиш тўғрисидаги таклифи конференциядаги мунозаранинг марказида турибди. Конференцияда ўттиздан ортиқ давлатнинг вакиллари, таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, парламент аъзолари, юристлар қатнашмоқдалар.

КХДРнинг конференциядаги делегациясига жаҳон халқлари билан бирдамлик КХДР комитети раисининг ўринбосари Кан Сек Дион бошчилик қилмоқда.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ГАВАНА. Эрнст Тельман номли шакарқамиш ўриш бригадаси Кубада давом этаётган шу экинни йиғиштириб олиш кампанияси давомида биринчи бўлиб 5 миллион арроба (1 арроба — 11,5 килограмм) шакарқамиш ўрди. Гавана вилоятидаги «Освальдо санчес» қанд заводи плантацияларида меҳнат қилаётган бригада 45 аъзосининг ҳаммаси кун сайин камида минг арроба шакарқамиш ўриб, юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқда. Улар камида 8 миллион арроба шакарқамиш ўриб олиш мажбуриятини олдилар.

● ТУНИС. Туниснинг ишланадиган барча ерларининг учдан бир қисмини эгаллаб турган зайтунзорларда ҳосилни йиғиштириб олиш тугалланди. Бу йилги мавсум Тунис қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи учун қулай келди. 54 миллион туп дарахтдан иборат зайтунзорларнинг умумий маҳсулоти ўтган йиллардаги ўртача йиллик кўрсаткичдан қарийб учдан бир баравар ошиб кетди.

Экономистларнинг фикрича, бу йил мамлакатда Тунис қишлоқ хўжалиги экспортининг асосий маҳсулоти ҳисобланган зайтун мойидан 140 минг тонна ишлаб чиқарилади.

● ПНОМПЕНЬ. Кампучиянинг қишлоқ районларида давлатга шоли топшириш кампанияси қизғин давом этмоқда. Давлат тайёрлаш пунктларига ҳар куни 1 минг тонна ана шу қимматли маҳсулот етказиб берилмоқда. Қурғоқчилик узоқ давом этганлигига қарамай, бу йилги қишлоқ хўжалик мавсумида мўл ҳосил йиғиштириб олишга эришилди.

● ТОКИО. Япония эркин юристлари уюшмасининг меҳнат министрлигига топширган арзномасида «Ишлаб чиқаришда ва ижтимоий ҳаётда хотин-қизларнинг чинакам тенг ҳуқуқли бўлишини талаб қиламиз!» деган сўзлар ёзилган. Японияда конституция барча гражданларнинг тенглигини эълон қилганига қарамай, мамлакатда чинакам тенг ҳуқуқлилик йўқ, деб таъкидланади Япония тараққийпарвар юристларининг баёнотида. Меҳнаткаш хотин-қизлар ишга қабул қилинаётганда ва уларга иш ҳақи ёзилаётганда камситилиш билан бир қаторда улар шафқатсиз эксплуатация ҳам этилади.

ЯНГИЛИКЛАР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МЕТАЛЛ УЧУН «ЖОМАКОР»

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг У. Орипов номидаги электроника институти олимлари металлни пишиқ қиладиган махсус «тўн» ўйлаб топдилар. Сиртлар лабораториясининг мудири, физика-математика фанлари доктори, профессор Т. Ражабов раҳбарлигидаги авторлар коллективи металларнинг хоссаларини ўзгартирувчи бир неча усул ишлаб чиқди. Махсус мосламалар ёрдамида металларнинг юзи ионлар билан «бомбардимон» қилинади. Натижада темир ёки титанга азот, гелий, аргон каби турли газ атомлари сиқиб киради. Бунинг якунида металл ихота тўнли бўлиб, қўйиладиган талабга мувофиқ газ, кислота, дириллаш каби бошқа омиллар таъсирига «берилмайдиган» бўлиб қолади.

Ҳозирча институт олимларининг тавсияларига кўра «жомакорли» металлардан электроника приборлари тайёрлашда фойдаланилмоқда. Лабораторияда бундай металлардан трубалар, машина ва механизмларнинг ишқаланадиган деталларини, космонавтикада ишлатиладиган буюмларни ишлаб чиқариш устидаги ишлар ниҳоясига етиб қолди.

УСТАЛАРДАН ҚОЛИШМАЙДИ

П. Беньков номидаги республика бадиий билим юрти битирувчилари бўш вақтларида ва ишлаб чиқариш практикаси даврида амалий санъат намуналари ижод этмоқдалар. Уларнинг ўймакорлик ишлари ўзбек халқ усталарининг энг яхши анъаналарини ўзида акс эттирган.

Яқинда битирувчилар билим юртининг янги биноси учун қўш табақали нақшинкор дарвоза тайёрладилар. Дарвоза теварагига нозик ўймакорлик билан пахта чаноғи, узум, қуёш тасвири туширилган. Талабалар янги бинони пардозлаш ишларини ҳам ўзлари бажармоқдалар.

ШЕЪРИЯТГА МУҲАББАТ

Калинин районидаги Назарбек посёлкаси кутубхонасида тематик кечалар, китобхонлар конференциялари мунтазам равишда ўтказилиб турилади. Улар доим самимий баҳслар, қизғин суҳбатлар тарзида ташкил этилади. Навбатдаги кечага Ҳамза шеърияти мухлислари таклиф қилинди. Кутубхона мудираси Ф. Султонова буюк инқилобчи шоир ижоди ва ҳаёти ҳақида сўзлаб берди. Сўнгра йиғилганлар Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий асарлари асосида ташкил қилинган махсус стенд билан танишдилар. Кечада шоирнинг бахтли ҳаёт, озодлик, муҳаббат ҳақидаги сатрлари янгради.

УНИВЕРСАЛ СЕЯЛКА

Пахтачилик машиналари ихтисослашган бош конструкторлик бюроси яратган сеялкалар механизаторларнинг иш унумини бир ярим-икки баравар оширади. Янги экиш агрегатари ҳақиқий универсал агрегатлар бўлиб, улар хилланган ва қобиққа ўралган қора чигитни экишга аталган.

Янгилик кетма-кет уялаб, чекма уялаб ва қаторлаб экишга имкон беради. Шу билан бирга тупроқнинг ҳолатига қараб уруғ экиладиган чуқурликни тезда мослаш мумкин бўлади. Бошқариш қулай бўлган бу агрегатни атиги биргина тракторчи ишлатади. Эндиликда у соатига 3 гектардан кўп ерга чигит ва бошқа экин экиб чиқа олиши мумкин.

Механизм давлат синовларидан яхши ўтди. Уни кўплаб ишлаб чиқаришга топширишга қарор қилинди.

ЮТУҚЛАР ЙЎЛДОШИ

Тикув цехи фойеси дид билан безатилган. Бу ердаги «Китоб бизнинг дўстимиз ва сафдошимиз» стенди диққатимизни ўзига жалб қилди. Унинг ёнида уч дугонанинг қизғин суҳбатига дуч келдик. Тикувчи-мотористкалардан Хайри Арслонова, Зуҳра Комилиддинова ва бичиқчи Мавлуда Шоюсуповалар тушлик танаффус пайтида Николай Островскийнинг «Пўлат қандай тобланди» романи ҳақида, бу китобнинг қаҳрамонлари тўғрисида фикр алмашмоқда эди.

— Яна янгисини бошладингми? — деди қизлар ёнидан ўтаётган корхона директори Сарсонбой Назаров Мавлуданинг қўлидаги китобга ишора қилиб. Қизларнинг баҳслари сабаб бўлдими, ҳар қалай директор билан бўлган суҳбатимиз китоб ва китобхонлар мавзусига кўчди:

— Корхонамиз реконструкция қилинмоқда, — гап бошлайди у. — Илгари фақат пахта чиқиндисини қайта ишлар эдик. Ҳозир тикув цехи тўла қувват билан ишга туширилди. Ёввойи тол новдаларидан саватчалар тўқийдиган цех бунёд этаяпмиз. Бунинг натижасида корхонамизда иш ҳажми ҳам ортиб бормоқда. Ўтган йили 4 миллион 200 минг сўмлик маҳсулот реализация қилган эдик. Бу йил 6 миллион сўмлик маррани мўлжалламоқдамиз. Бу ютуқларга эришишимизда

КИТОБСЕВАРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

бадиий адабиётнинг ҳам хизмати катта бўлмоқда. Айниқса, тикувчилик цехида кўплаб ёшлар меҳнат қилишади. Уларнинг барчаси китоб ишқибозлари. Китобсеварлар танаффусни ҳамда ишдан бўш вақтларини мазмунли ўтказишмоқда.

Чиндан ҳам китоб инсоннинг ғоявий тарбиячиси экан. Менинг ўзим район китобсеварлар ташкилоти уюштирган «Совет адабиётида коммунист образи» мавзуидаги конференцияда қатнашганимдан сўнг тавсия қилинган қатор китобларни ўқиб чиқдим. Бу асарлардаги жасорат туйғуси менга катта ёрдам бермоқда.

Коммунистик районидаги эксперименталь ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш бирлашмасида китобсеварлар жамияти бошланғич ташкилоти аъзоларининг сони 140 кишига етди. Улар тез-тез йиғилишиб, баҳс ва мунозаралар ўтказадиган бўлдилар.

Район бўйича эса китобсеварларнинг 31 та бошланғич ташкилоти бўлиб, уларнинг аъзолари сони 5300 кишидир. Омма ўртасида китоб пропагандасининг турли метод ва усулларидан фойдаланилмоқда. Савол-жавоб кечалари, муайян ёзувчилар ижодига бағишланган конференциялар, ижодкорлар билан учрашувлар китоб мухлисларида яхши таассурот қолдирмоқда.

Кўп миллатли район меҳнаткашлари йил сайин катта ютуқларни қўлга киритаётирлар. Уларни жасоратли меҳнатга чорловчи китобларни кўпроқ тарғиб қилиш эришилаётган ютуқларнинг омилларидан бири ҳисобланади.

Й. МАНСУРОВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Шермат Ерматов раҳбарлик қилаётган Ўзбекистон телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг «Булбулча» болалар хори коллективи билан РСФСРда хизмат кўрсатган артист, композитор Георгий Струве бошчилик қиладиган Москва областидаги Железнодорожний шаҳрининг «Пионерия» хор студияси ҳаваскорлари ўртасида ижодий дўстлик йўлга қўйилган. Яқинда Г. Струве «Булбулча» ҳузурида меҳмон бўлиб, бир неча рус қўшиқларини ўргатди. Суратда: Г. Струве «Булбулча» хорига дирижёрлик қилмоқда. Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ).

БИЛИМ ЮРТИГА МАРҲАМАТ!

ҲАРБИЙ ИНЖЕНЕР БЎЛАСИЗМИ?

Кўпгина ўсмирлар ўз ҳаётларини армия ва флот билан боғлашни хоҳлайдилар. Бироқ, улар кўпинча қайси мутахассисликни танлашда ва қайси билим юртига киришда қийналиб қоладилар. Шу боисдан мазкур масалани ҳал этишда ёшларга ёрдам бериш керак, деб ҳисоблаймиз.

Жанговар тайёргарлик учун нормал шарт-шароитларни таъминлаш, армия ва флот жангчиларини жойлаштириш каби қатор масъулиятли вазифалар Совет Қуролли Кучларининг ҳарбий қурувчи қисмлари зиммасига юклатилган. Халқ уларни бунёдкор жангчилар деб эъзозлайди. Чунки, улар мамлакатимизнинг улкан капитал қурилишларида ҳам фаол иштирок этмоқдалар.

Фан-техника ютуқлари, илғор технология, прогрессив конструкция асосида барпо этилаётган ҳарбий қурилишлар бу соҳада жуда катта билимга эга бўлишни талаб қилади. Шу боисдан ҳам ҳарбий қурувчилар орасида инженерлик маълумотига эга бўлган офицерлар салмоқли ўринни эгаллайдилар.

Армия генерали А. Н. Комаровский номидаги Қизил Байроқ орденли Ленинград олий ҳарбий қурувчи инженерлар билим юрти СССР Мудофаа министрлигининг қурилишлари учун ҳарбий инженерлар тайёрлайдиган етакчи ўқув юрти ҳисобланади. Билим юртида курсантлар беш йил таҳсил кўрадилар. Бу давр мобайнида улар ғоявий жиҳатдан чиниқадилар, сиёсий, ҳарбий ва махсус билимга эга бўладилар. Жасорат, интизом, инсоний бурч ва юксак маданият мактабини ўтайдилар. Билим юртини битирганларга лейтенант-инженер ҳарбий унвони ҳамда мутахассислиги бўйича диплом берилади.

Билим юртимиз Улуғ Ватан уруши арафасида ўзининг биринчи битирувчиларига оқ йўл тилаган эди. Уруш йилларида юзлаб ҳарбий инженерларимиз немис босқинчиларига қарши курашдилар. Ленинград атрофида мудофаа маррасини ҳосил қилган билим юрти командирлари, ўқитувчилари, курсантлари ўзларига топширилган вазифани шараф билан бажардилар. Фашист босқинчилари билан бўлган жангларда қўмондонлик жанговар вазифаларини аъло даражада бажарганлиги ҳамда мардлик ва жасорат намуналарини кўрсатганлиги учун билим юрти Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Академиклардан Б. Г. Галеркин, Л. В. Канторович, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоларидан Д. А. Завалишин, Н. А. Цитович каби кўплаб машҳур олимларнинг илмий ва педагогик фаолиятлари бевосита билим юртимиз номи билан боғлангандир. Улар бугунги кунда ҳам ўзларининг бой тажрибаларини ва билимларини ёшларга сабот билан ўргатмоқдалар.

Курсантларни ўқитиш ва тарбиялашни муваффақиятли ҳал этишни таъминлайдиган замонавий ўқув базасига эгамиз. Билим юртимизда курсантларнинг ҳарбий-илмий жамияти ва лойиҳалаш конструкторлик бюроси ишлаб турипти. Ёшларнинг энг яхши ижодий ишлари ҳар йили турли кўргазмаларда намойиш қилинади. Кейинги йиллар давомида курсантларимиз СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг 20 дан ортиқ дипломига, бир нечта олтин, кумуш ва бронза медалларига сазовор бўлдилар. Битирувчиларимиз мамлакатимизнинг турли бурчакларида самарали меҳнат қилишяпти.

Ҳозир бизда барча иттифоқдош республикалардан келган ёшлар таълим олишмоқда. Улар орасида серқуёш Ўзбекистоннинг пойтахт области вакиллари ҳам бор. Тошкентлик Н. Тазов, И. Таров, В. Акчурин, А. Даневич, А. Ҳасанов, чирчиқлик А. Бутрак шулар жумласидандир.

Билим юртимизга техникум ва ўрта мактабларни битирганлар қабул қилинадилар. Ўқиш жуда қизиқарли. Ҳарбий қурувчи-инженер ижодкор ва бунёдкор бўлиши керак.

Билим юртимизга марҳамат! Қабул қоидалари билан жойлардаги ҳарбий комиссариатларда ёки бизга қуйидаги адресга: 191185, Ленинград шаҳри, Д-185, ЛВВИСУга мурожаат қилиб танишишингиз мумкин.

М. УРУШЕВ,
техника фанлари кандидати, доцент, инженер-полковник.

ТАҚРИЗ

УЧИНЧИ ҚУТБ

ИСТЕЪДОДЛИ шоир Эргаш Муҳаммаднинг бундан бир неча йил олдин чоп этилган «Заминга садоқат» номли илк шеърий тўплами ўқувчиларда яхши таассурот қолдирган эди. Мана, яқинда унинг **«Учинчи қутб»** (Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти) номли навбатдаги шеърий мажмуасини олиб ўқиб, мутолаа асосида туғилган баъзи фикр-мулоҳазаларимизни ўртоқлашишга қарор қилдик. Зеро, бу тўплам ўзининг ранг-баранг тематикаси, хилма-хил образлари, оригинал ташбеҳлари билан китобхонларга ҳам маъқул тушади, деб ўйлаймиз.

Ижодкор жонажон партиямизга халқнинг меҳру муҳаббати чексиз эканлиги, она-юртга фидойилик, ижодий меҳнат ва нафосатни тараннум этишга интилар экан, диёримизнинг фусункор водийлари, бепоён далалари, сўлим сойлари, инсон меҳнати туфайли гуллаб-яшнаётган чўлларини қаламга оладики, бу тўпламнинг ғоявий-бадиий мундарижасини ташкил қилади.

Мажмуа «Учинчи қутб» деб номланганлиги айни муддао. Бу китобхонни ўзига жалб қилишидан ташқари, китобнинг ғоявий-эстетик принципига мос бадиий рамздир. Негаки, шоир икки географик қутб негизида учинчи қутб — поэтик қутбни кашф қилади:

Ватандир бу қутб,
Менимча, уни
Жоиздир юраклар қутби
деб аташ.
Унда айқиради севги
тўлқини,
Ундан юракларга оқади
оташ...

Муаллиф тасаввурида, учинчи қутб — она ер меҳри, гўзаллик ва эзгуликка садоқат қутбидир. Шоир табиатдаги абадий музликлар билан қопланган қутблардан тубдан фарқ қилувчи, улардан ўзининг кўз илғамас, лекин буюк қудрати билан устун турувчи учинчи — «юраклар қутби»ни улуғлайди. Зеро:

Компос мили каби қалб
меҳри Ватан —
Туғилган жойингга
боради бошлаб.
Ватан муҳаббати олдида,
зотан,
Қутб тортиш кучи нима
деган гап?..

Шунингдек, китобдаги «Муҳожир иқрорномаси», «Жалолиддин Мангубердининг ўлдирилган ўғлига айтолмаган марсияси», «Қишлоғим манзараси», «Қўлтиқтаёқ рақси», «Соғинч қуши» каби қатор шеърларда ҳам ватанпарварлик туйғуси кучли эҳтирос ва конкрет бадиий образлар орқали қаламга олинган. Бундан ташқари, дўстлик, инсонийлик, адолат, меҳнатсеварлик ғоялари шоир шеъриятининг бутун руҳига сингиб кетганлигининг гувоҳи бўламиз.

«Болалигим» шеъри лирик қаҳрамоннинг мусаффолик даври билан мулоқоти негизида қурилган. Инсон болалик чоғида эртаклар олами ва учқур хаёллар оғушида яшайди. Аммо ўша юксак орзулар билан уларни рўёбга чиқариш ўртасида катта ҳаёт ётади. Ахир кишининг болалигида орзу қилган ҳамма истаклари ҳам амалга ошавермайди-ку! Бироқ инсон истайдими-истамайдими, ўша беғуборлик чоғдаги орзу-ўйлар унинг қалбида бир умр ҳамроҳ бўлади. Хўш, камолотга етган инсон ўша масъум туйғулар, ўша юксак орзуларга муносибми?

— Қани, юртинг узра
янгратиб хитоб,
Минганинг Авазнинг
Ғиркўк отига?!
Қийналиб кетаман
беролмай жавоб,
Биқиниб оламан эртак
ортига...

Ҳа, ҳаётнинг бешафқат тўлқинлари кишини турли катта-кичик воқеа-ҳодисаларга дучор қилмасин, ўша болаликдаги мусаффоликни юрак тўрида асраб қолиш — инсонни олийжаноб қилувчи, уни эзгуликлар сари ундовчи маънавий куч манбаидир, деган маъно англаймиз бу асардан. Шунингдек, «Сой бўйида», «Шалола», «Тошқин», «Кўклам» каби шеърларда ҳам ана шу муқаддас туйғу юртимизнинг бекиёс манзаралари орқали бадиий акс эттирилган. Бу мавзуларда қалам тебратмаган шоир кам топилади, албатта. Аммо Эргаш Муҳаммад бу ўринда ўзига хосликка интилиб, табиат гўзалликлари уйғотган хуш кайфиятларни оригинал ва жозибали мисраларда ифода этади.

Тўпламдаги «Қутлов», «Пайкалда», «Саратон» сингари шеърларда эса халқимизнинг меҳнатдаги фидойилиги, деҳқончилик риёзатлари қаламга олинади. Хусусан, «Қутлов» шеърида пахтакорлар не-не машаққатлар эвазига етиштирган пахта ҳосилини териб олиш умумхалқ ҳашарига айланиши, «оқ олтин»нинг сўнгги мисқолларигача йиғиштириш каттаю кичикнинг ташвиши бўлиши ва зафар нашидасини ҳам ҳамма баравар баҳам кўриши маҳорат билан тасвирланади. Муҳими, шоир бу фикрларни қуруқ баён қилишдан кўра, уларни образли ифодалашга муваффақ бўлади:

...деҳқон ҳеч қачон
Кутмай кўкдан мурувват,
Чаноқдай панжасига
Юклагай ишончини.
Ҳар қандай шароитда
Топа олар куч-қувват,
Қолдирмас далаларда
Бахтини, қувончини...

Муаллифнинг авалги китоби билан мазкур тўпламни ўзаро таққослаганда, шоирнинг кейинги изланишлари ҳам мавзу, ҳам шакл жиҳатдан салмоқлашганлиги, поэтик маҳорати ошганлигини кузатиш мумкин. Шу билан бир қаторда бу мажмуада қиёмига етмаган («Кўзлар»), хомакироқ машқлар («Алдов»), «Бир парча булут», «Севги гулхани» шеърларида эса сайқалталаб мисралар учрайди. Ижодкор табиат манзараларини образли ифодалашга ҳаракат қилган баъзи бир ўринларда конкретлик сусайган нуқталар ҳам йўқ эмас. Аммо бу камчиликлар китобнинг умумий ғоявий-бадиий қимматига соя солмайди, деб ўйлаймиз.

Эргаш Муҳаммад самимият ва даъват руҳи билан битилган «Қўлингни қўй қўлимга» номли шеърида «куйламасман, неки келса тилимга», дейди. Зеро, бунинг нечоғлик ҳаққоний айтилганлигига мажмуа билан танишган ҳар бир китобхоннинг ўзи ишонч ҳосил қилади. Биз ижоднинг машаққатли йўлида шоирга ҳамиша сабот ва илҳом ҳамроҳ бўлишини, ўзининг бадиий баркамол асарлари билан халқимизнинг эътиборини қозонишига тилакдошмиз.

М. НУРМАТОВА,
Тошкент Давлат маданият институти ўқитувчиси.

СПОРТ

ДАЪВОГАРЛАР БАҲСИДА

Сочи ва Вильнюс шаҳарларида шахмат бўйича жаҳон чемпиони деган номга даъвогарлик қилаётганлар ўртасида финал баҳслари давом этаётир. Ўтган куни Сочида Л. Семёнова ва И. Левитина ўртасидаги кечиктирилган партия давом эттирилди. Бу ўйинда Левитина ғалаба қозонди. У ҳозирча 2,5—0,5 ҳисоби билан олдинда бораётир. Г. Каспаров ва В. Смислов ўртасидаги иккинчи учрашув 40-юришдан кейин кечиктирилди. Эркаклар баҳсида биринчи ўйин дуранг натижа билан тугаган эди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Футбол бўйича мамлакат 47-чемпионатининг биринчи тур ўйинларига якун ясалди. «Спартак» ўз майдонида «Арарат»ни қабул қилиб, рақиблари дарвозасига жавобсиз 2 та тўп киритди. Гладилин ва Поздняков бу учрашувда ўзларини кўрсатдилар.

Шу куни яна икки ўйин бўлиб ўтди. «Шахтер» — «Зенит» ва «Металлист» — «Динамо» (Минск) учрашувларида бир хил — 1:1 ҳисоблари қайд этилди.

ПОЛВОНЛАРНИНГ АНЪАНАВИЙ ТУРНИРИ

Москвадаги «Дружба» универсал спорт залида А. А. Харлампиев номли учинчи халқаро турнир бўлиб ўтди. Унда совет спортчилари билан бирга Болгария, Италия, Монголия самбочилари ҳам иштирок этдилар. Халқаро турнирда мамлакатимиз спорт шарафини ҳимоя қилган республикамиз вакиллари муваффақият қозонишди. Жумладан, термизлик Собир Одиғазалов 62 килограмм вазн тоифасида бош совринни қўлга киритди. 90 килограммли вазн тоифасида финалга икки тошкентлик спортчи йўлланма олди. Сергей Стешников Олег Моторинни 2 минут 31 секундда мағлуб этиб, ғолиб бўлди.

ҲАР ТЎҒРИДА

АЙЕРЛИК ВА МАККОРЛИК

БИОЛОГ Санти Мосс узоқ йиллар давомида филлар устида олиб борган кузатувидан сўнг шундай хулосага келди: Африканинг ёввойи филлари ўта кузатувчанлиги ва ақллилиги билан бошқалардан фарқ қилар экан. Улар ўзлари яшаб турган ер қўриқхона эканлигини ҳам, унинг чегара чизиқларини ҳам ва ҳатто қўриқхонада улар учун тўла хавфсизлик таъминланганлигини ҳам яхши билишаркан. Айни пайтнинг ўзида одамлар нима мақсадда уларни овлашларини ҳам тушунишади.

Браконьерлар филларни отиб ўлдиргач, уларнинг қимматбаҳо қозиқ тишлари ва бошқа суякларини ажратиб олиш осон бўлсин, деб жасадни чиригунча ташлаб кетишади. Лекин буни кузатиб турган бошқа филлар уларнинг суякларини суғуриб олиб бошқа ерга беркитиб қўядилар ёки ғазабдан қутуриб уни тошга уриб мажағлаб ташлайдилар.

ИЛОНЛАР ВА ХУРОФОТ

Ҳиндистон жанубида жойлашган Керала штати ҳукумати қишлоқ аҳолисини илон чақиш фожиаларидан сақлашга қатъий киришди. Шу муносабат билан бир группа врачлардан тузилган махсус комиссия оммавий ёрдам кампаниясини бошлаб юборди.

Бу кўнгиллилар махсус тайёргарликдан ўтгач штатнинг турли қишлоқларига йўл оладилар. Улар аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш билан бирга илон чақгудек бўлса албатта врачга мурожаат этиш зарурлигига аҳолини ишонтирадилар. Ҳамма гап шундаки, қишлоқ аҳолиси илон чаққанда кўп ҳолларда диний иримлар билан чегараланадилар. Натижада бундай кишиларнинг деярли барчаси арзимаган дори-дармон қўлланмаганлиги оқибатида ҳалок бўлишяпти.

(«Труд» газетасидан).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984—85 ўқув йилига

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратларини йиғувчи слесарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари бўйича слесарь, токарь, фрезерчи (сонли программа билан бошқариладиган станоклар оператори), **слесарь-сантехник, газ пайвандчи.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ОБЛАСТИДА ЯШАЙДИГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати—1 йил.

Билим юртини тугатганларга эгаллаган ихтисоси бўйича диплом берилади.

Ўқувчилар стипендия билан таъминланадилар.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати—3 йил.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот олганлиги ва касб эгаллаганлиги тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ҳар куни уч маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг маълум қисми берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий, ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузурида Тошкент политехника институти самолётсозлик факультетининг ва авиация техникумининг кечки бўлими мавжуд.

Билим юрти спорт базасига эга. Билим юртида спорт секциялари, вокал-чолғу ансамбли ва халқ чолғу асбоблари ансамбли тўгараклари ишлайди.

Ўқувчиларнинг дам олиши учун Чимён яқинида спорт-соғломлаштириш лагери бор.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, 286-формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ва 4х5 см. ҳажмлардаги 8 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, генерал Петров кўчаси, 331-уй (8, 30, 121 автобусларнинг «166-билим юрти», 3, 23 трамвайларнинг «Лисунов номли кинотеатр» бекатлари).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ

«МЕБЕЛЬ» ФИРМА МАГАЗИНИДА

БОЙ АССОРТИМЕНТДА
ҚУЙИДАГИ МОЛЛАР СОТУВГА ҚЎЙИЛГАН

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган «Тонг» ётоқ мебеллар термаси, бир кишилик кроватлар, трельяжлар, миллий столлар, хонтахта, стуллар, Олмалиқ мебель комбинатида тайёрланган «Берестье-1» ва «Берестье-3» корпусли мебеллар туркуми, меҳмонхона термалари, овқатланиш столлари, диван-кроватлар; Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган «Салют» корпусли мебель термалари, бир ва икки кишилик тахталар, диван-кроватлар, меҳмонхона мебеллари термаси, телевизор тумбаси, кийим-кечаклар шкафлари; Янгийўл мебель фабрикасида тайёрланган меҳмонхона мебеллари термаси, икки кишилик кроватлар, болалар кроватлари, диван-кроватлар, диван-кроватлар ва креслолардан иборат «Юность» термаси; «Ўзбекпроектмебель» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган «Тошкент-2» корпусли мебеллар термаси, бир тумбали овқатланиш, ёзув столлари.

МАГАЗИНДА МЕБЕЛЛАРНИ КРЕДИТГА СОТИШ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН.

КРЕДИТ— БУ ЖУДА ҚУЛАЙДИР! МАГАЗИНИМИЗДАГИ КРЕДИТ ХИЗМАТИДАН БАҲРАМАНД БЎЛИНГИЗ!

Сиз кредитга фақатгина айрим мебель буюмларини сотиб олибгина қолмай, шунингдек ассортиментда бор бўлган исталган мебеллардан терма ҳосил қилишингиз мумкин.

АДРЕС: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, Б-2 квартали, 41-уй (25, 28, 29 трамвайлар; 24, 51, 60, 72, 91 автобусларнинг «Юнусобод колхоз бозори» бекати).

ТОШКЕНТ ҚОҒОЗ ФАБРИКАСИГА

электр цехи бошлиғи, навбатчи электромонтерлар ва 4—5 разрядли ремонтчи электромонтерлар (меҳнат ҳақи—вақтбай—мукофотли), **қозонхона қурилмаларининг 4—5 разрядли машинистлари, навбатчи слесарлар ва слесарь-ремонтчилар ҳамда чет эл ускуналарига технологик хизмат кўрсатиш ва ремонт қилиш бўйича 4—5 разрядли слесарлар** (меҳнат ҳақи—вақтбай—мукофотли), **контроль—ўлчов асбобларини созловчи 4—6 разрядли слесарлар, машинистлар, қоғоз ва картон ясайдиган машиналарни қуритувчилар** (меҳнат ҳақи—ишбай— мукофотли)

КЕРАК

Қоғоз фабрикаси қошида ясли-боғча ва пионер лагери мавжуд.

Ҳар йили 13-ойлик тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй 3-подъезд, 5-хона—аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг марказий пункти.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/III да **Зебунисо,** 15/III да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/III да **Мангулик,** 15/III да **Гулсара,** 16/III да **Тошболта ошиқ.**

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
«УЗСПОРТТОРГ»нинг
14-МАГАЗИНИ
«МОСКВИЧ», «ЗАПОРОЖЕЦ», «ЛУАЗ».
АВТОМАШИНАЛАРНИ
ВОЛЖСК ЗАВОДИНИНГ
МАХСУС
АВТОМАРКАЗИ
(Халқлар дўстлиги проспекти)
«ЖИГУЛИ-2121 «НИВА»
АВТОМАШИНАСИНИ
СОТАДИ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000. Тошкент—П,
ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.